

EKONOMI-
HÖGSKOLAN

Företagsekonomiska institutionen

FEKH69

Kandidatuppsats i redovisning

HT 2020

Revisionsutskott

Lagreglering eller självreglering?

Författare:

Zeinab Amani

Frank Gori

Kevin Titikic

Handledare: Karin Jonnergård

SAMMANFATTNING

Examensarbetets titel: Revisionsutskott - Lagreglering eller självreglering?

Seminariedatum: 2021-01-15

Ämne/kurs: FEKH69 - Examensarbete i redovisning på kandidatnivå, 15 högskolepoäng

Författare: Zeinab Amani, Frank Gori, Kevin Titikic

Handledare: Karin Jonnergård

Fem nyckelord: Revisionsutskott, Lagreglering, Självreglering, Följ eller förklara, Bolagsstyrning.

Syfte: Uppsatsen har för avsikt att undersöka och analysera argumenten som har förts fram av relevanta aktörer i debatten för och emot lagreglering respektive självreglering av revisionsutskott. Avsikten är således att få en djupare förståelse om varför lagreglering valdes framför självreglering med avseende på revisionsutskott.

Metod: För att kunna uppnå studiens syfte har material i form av primär och sekundärdata samlats in för att därefter analyseras med en konventionell innehållsanalys som bygger på en abduktiv ansats. Studiens primärdata består av författarnas egna analyser på en del av det inhämtade materialet medan den sekundära datan är information samlade från böcker, artiklar och remissyttrande.

Teoretiska perspektiv: Studiens teori består av institutionalia och "public interest theory" samt "capture theory" som behandlar huvudämnen i studien och ger ett bra underlag till empirin och analysdelen. Teori valet gjordes efter granskning av det valda empirimaterialet för att på så vis säkerställa relevans mellan teori- och empiriavsnittet.

Empiri: Empirin består mestadels av remissyttrande med avseende på revisionsutskott från olika instanser och artiklar från revisionsbranschens tidning "Balans". Det insamlade datan redogör för ståndpunkterna som de olika remissinstanserna hade gällande revisionsutskottets reglering.

Resultat: Studien har visat på att det inte har genomförts en utförlig analys av relevanta instanser om vilken regleringstyp som skulle ha varit mer lämplig för revisionsutskott. De mest avgörande argumenten för lagregleringen verkar vara den legitima förankringen och det utvidgade tillämpningsområdet. Slutligen tycks det visa sig att revisionsutskott har införts till följd av en internationell trend med mer lagreglering och att någon instans har haft en mer dominerande roll i processen.

ABSTRACT

Title: Audit Committee - Legal regulation or self-regulation?

Seminar date: 2021-01-15

Course: FEKH69, Degree Project Undergraduate level, Business Administration, Undergraduate level, 15 University Credits Points (UPC or ECTS-cr)

Authors: Zeinab Amani, Frank Gori, Kevin Titikic

Advisor: Karin Jonnergård

Key words: Audit committee, Legal regulation, Self-regulation, Comply or explain, Corporate governance.

Purpose: The thesis intends to examine and analyze the arguments put forward by relevant parties in the debate for and against legal regulation versus self-regulation of audit committees. The intention is thus to gain a deeper understanding of why legal regulation was chosen over self-regulation with regard to audit committees.

Methodology: In order to be able to answer the research question, material in the form of primary and secondary data has been collected and then the collected data has been analyzed with a conventional content analysis based on an inductive approach. The study's primary data consists of the author's own analyzes of some of the material, while the secondary data is information collected from books, articles and opinions.

Theoretical perspective: The theory of the study consists of institutional theories and public interest theory and capture theory that deal with the main topics in the study and provide a good basis for our empirical research and the analytical section. The choice of theory was made after reviewing the selected empirical material, in order to ensure relevance between the theory and the empirical section.

Empirical foundation: The empiric consists mostly of consultative opinions with regard to audit committees from various agencies and articles from the journal of auditing industry "Balans". The data collected describes the positions that the various consultative agencies had regarding the audit committee's regulations.

Conclusions: The study has shown that a detailed analysis has not been carried out by relevant agencies on which type of regulation would have been more suitable for audit committees. The most crucial arguments for legal regulation seems to be the legitimate anchoring and the extended scope. Finally, it seems that audit committees have been introduced as a result of an international trend with more legal regulation and that some agencies have played a more dominant role in the process.

FÖRORD

Vi vill med detta korta stycke först och främst tacka vår handledare Karin Jonnergård som med sitt engagemang och entusiasm för ämnet väglett oss rätt. Vi vill även tacka de som har tagit tiden att ge oss tips och råd för att genomföra uppsatsen på bästa möjliga sätt.

Zeinab Amani

Frank Gori

Kevin Titikic

Innehållsförteckning

1 Inledning	6
1.1 Bakgrund	6
1.2 Problematisering	8
1.3 Syfte	10
1.4 Tidigare forskning	10
1.5 Avgränsningar	10
1.6 Disposition	10
2 Metod	12
2.1 Forskningsmetod	12
2.2 Datamaterial och datainsamlingsmetod	13
2.3 Forskningsansats	13
2.4 Val av empiri och teori	14
2.5 Analysmetod	15
2.6 Kodning	16
2.7 Kvalitet	17
3 Institutionalialia	19
3.1 Svensk kod för bolagsstyrning	19
3.2 Revisionsutskott	20
4 Teoretiskt ramverk	22
4.1 Public Interest Theory	22
4.2 Capture theory	22
4.3 Reglering	23
4.3.1 Lagreglering	23
4.3.2 Självreglering	24
4.3.2.1 “Följ eller förklara” principen	25
4.3.3 Skillnaden mellan regleringsformer	26
4.4 Sammanställning med för- och nackdelar med lagreglering resp. självreglering	27
4.4.1 Lagreglering	28
4.4.2 Självreglering	29
5 Empiri	30
5.1 Finansinspektionen	30
5.2 Aktiespararna	31
5.3 Tillväxtverket	31
5.4 Svenskt Näringsliv	31
5.5 Kollegiet för svensk bolagsstyrning	32

5.6 FAR	33
5.7 Litteratur	33
5.8 Sammanställning av remissvar	35
6 Analys	39
6.1 Lagreglering kontra självreglering	39
6.1.1 Lagreglering	39
6.1.2 Självreglering	40
6.2 Vilket diskursivt mönster följer argumenten?	41
6.3 Vilka argument ledde till att det blev lagreglerat till slut?	42
7 Slutsats och diskussion	44
7.1 Slutsats	44
7.2 Diskussion	45
7.3 Framtida forskning	45
8 Källförteckning	46

1 Inledning

Inledningen avser att ge läsaren en introduktion beträffande bolagsstyrning och dess uppkomst. Vidare diskuteras problematiken inom revisionsutskottets område som följaktligen leder till uppsatsens syfte och avgränsningar. Kapitlet kommer att avslutas med att redogöra för tidigare forskning inom området och uppsatsens disposition.

1.1 Bakgrund

Under de senaste årtionden har det förekommit en rad olika företagsskandaler som har uppmärksammats i utlandet såväl som i Sverige. Två av de mer kända ekonomi skandalerna är Enronskandalen och Worldcomskandalen. Dessa två och många andra skandaler som grasserade i bland annat USA och Europa, grundade sig i att företagsledningen i respektive företag lyckades förskingra miljoner från investerare och privata sparare bland annat genom bokföringsmanipulationer. Konsekvenserna till följd av de ovannämnda händelser och liknande incidenter, blev att tillförlitlighet och förtroende för näringsliv minskade samt att hårdare lagreglering infördes (Moberg, Valentin, & Åkersten, 2014).

Det är i samband med liknande företagsskandaler eller när samhällsekonomin befinner sig i lågkonjunktur som det börjar att diskuteras om bolagsstyrning eller *corporate governance* som det heter på engelska. Det finns ingen vedertagen definition av ämnet då det anses att vara ett vitt begrepp (Sevenius, 2007) men det kan sammantaget beskrivas som hur bolag ska förvaltas och styras (Visma Spcs, 2018). Bolagsstyrning handlar om strukturer och processer som möjliggör en hållbar och effektiv förvaltning av bolaget (Sarbah & Xiao, 2015; Kollegiet för svensk bolagsstyrning, 2019). Kärnan med bolagsstyrning anses vara länken mellan aktieägarna och företagsledningen. God bolagsstyrning är en förutsättning för tillväxt och välstånd i samhällsekonomin (SOU 2004:47).

För att förbättra styrningen i svenska bolag och främja förtroendet för näringslivet i det svenska samhället, tillsattes en särskild arbetsgrupp som resulterade i en svensk kod för bolagsstyrning (hädanefter "Koden"). Koden utvecklades genom ett samarbete som pågick mellan dåvarande förtroendekommissionen och ett antal andra organisationer i näringslivet.

Kodens övergripande syfte är att i första hand förbättra styrningen av börsbolag, för att i sin tur faställa normen för god bolagsstyrning för andra kategorier av bolag (SOU 2004:46). Ett annat syfte med koden är att stärka förtroendet för svensk bolagsstyrning på den internationella kapitalmarknaden (SOU 2004:47). Grunden för svensk bolagsstyrning utgörs av aktiebolagslagen (SOU 2004:47) och traditionellt sätt av självreglering inom det svenska näringslivet (SOU 2004:130).

Självreglering är regler som företag frivilligt ansluter sig till (SOU 2004:47) och är ett viktigt instrument för att undvika alltför detaljerad lagstiftning (Svenskt Näringsliv, 2020). Självreglering innebär att marknaden reglerar sig själv i syfte att förebygga eller lösa problem utan ingrepp från lagstiftarens sida (Civilutskottets betänkande, 2009). Kollegiet för svensk bolagsstyrning (2019) anser att självreglering är att föredra framför lag. Lagreglering kan enligt Förtroendekommissionen vara onödigt betungande i vissa avseende (SOU 2004:47). Det finns naturligtvis för- och nackdelar med både självreglering och lagreglering. Det väcker framförallt en undran, när det gäller i vilken omfattning ett visst område inom den svenska bolagsstyrningen är lämpad för lagreglering respektive självreglering.

En viktig beståndsdel i samband med självreglering är principen “följ eller förklara” som på engelska heter “*comply or explain*”. Principen härrör från Cadbury-rapporten och är enligt EU-kommissionen den regleringsprincip som rekommenderas för bolagsstyrningskoder (Sevenius, 2007). Den framstående Cadbury-rapporten kom till följd av inhemska företagsskandaler som uppstod i början av 1990-talet i Storbritannien. Förslagen och rekommendationerna som föreslogs av den tillsatta kommittén i Cadbury-rapporten (1992), var bland annat att ha en reglering som bygger på följsamhet med krav på öppenhet snarare än att ha lagstiftning. Detta i samband med hur bolagsstyrningen kunde förbättras i Storbritannien. Dessutom hade rapporten en entusiastisk syn på att inrätta utskott i styrelsens arbete. Storbritannien har haft en betydande ställning inom det europeiska arbetet med bolagsstyrning och inspirerat även den svenska bolagsstyrningen med att basera sitt arbete på “följ eller förklara” principen (Sevenius, 2007). Principen innebär i huvuddrag att bolag som följer den svenska koden för bolagsstyrning kan avvika från enskilda regler men måste då upplysa intressenterna i sin årliga bolagsstyrningsrapport (SOU 2004:47). Således ska bolagen för varje avvikelse från koden, förklara hur de har tänkt att göra istället och varför de har valt att göra på ett visst sätt. Det skapar incitament för marknaden att avgöra om

avvikelserna är godtagbara eller inte. Denna princip är tillämpningsbar på exempelvis ersättningsutskott men inte på revisionsutskott, som sedan 1 juli 2009 är lagreglerad (Svensk kod för bolagsstyrning, 2020).

Revisionsutskott eller revisionskommitté, anses vara ett viktigt organ inom bolagsstyrning som börjar att få en central roll inom svensk bolagsstyrning (Professionellt styrelsearbete 2017, 4). I Cadbury rapporten (1992) framförs det att revisionsutskott leder till mervärde för bolagens affärer och skyddar aktieägarnas intresse. Vidare framgår det i rapporten att erfarenhet från USA har visat på att revisionsutskott troligen blivit upprättade, för att uppnå kraven inför en börsnotering men dess betydelse har ökat med tiden (Cadbury, 1992). Enligt Rezaee (2005) ska företag se revisionsutskott som ett värdeskapande organ som ser till att minska risken för eventuella bedrägerier i bolagets finansiella rapporter. Å andra sidan finns det de som menar på att det inte finns objektiva bevis som stödjer att revisionsutskottets arbete är effektivt (Collier & Gregory, 1996; Turley & Zaman, 2004). Liknande slutsatser åskådliggörs även i en studie gjord av Klein (2018) som drar slutsatsen att den finansiella rapporteringens kvalitet inte höjs med införandet av ett revisionsutskott. Vidare menar Klein (2018) på att den här slutsatsen observerades även av de skandalomsusade företagen som benämndes i inledningen Enron och Worldcom som hade revisionsutskott men som inte lyckades att förhindra bedrägerierna förrän det var för sent. Det är alltså professionella och statliga rapporter om revisionsutskottets fördelar inom bolagsstyrning som lett till en växande acceptans globalt och en ökad lagstiftning inom området (Turley & Zaman, 2004). Det är inte överraskande anser Arne Karlsson, ordförande i Kollegiet för svensk bolagsstyrning, med tanke på de senaste företagsskandalerna som ger ännu mer stöd till lagreglering (Balans 2014, 3).

1.2 Problematisering

Samarbetet inom den Europeiska unionen har lett fram till 2006/43/EG direktivet som är även benämnd som det åttonde bolagsrättsliga direktivet. Direktivets syfte är att bland annat skapa ett visst skydd för delägare, borgenärer och andra intressenter. Dessutom föreslås att företag med allmänt intresse, d.v.s. företag med en mer framträdande plats och större ekonomisk vikt vars överlåtbara värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad, skall enligt 8 kap. 49 a-b §§ Aktiebolagslagen (2005:551) upprätta ett revisionsutskott för att motverka bedrägerier och förbättra kvaliteten på den finansiella rapporteringen. I dagsläget är det OMX

Nordic Exchange Stockholm, i dagligt tal Stockholmsbörsen, samt NGM Equity som utgör de reglerade marknaderna i Sverige (Avanza, u.å.). Den svenska koden för bolagsstyrning infördes den 1 juli 2005 i dåvarande Stockholmsbörsens noteringskrav. Kravet på att införa revisionsutskott gällde alltså endast Stockholmsbörsen. Kollegiet för svensk bolagsstyrning inledde sålunda under hösten 2007 en bearbetning av koden för att den skulle gälla alla börsnoterade bolag som är marknadsreglerande i Sverige (SOU 2007:56). Det är mot denna bakgrund som Kollegiet för svensk bolagsstyrning och Svenskt Näringsliv menade på i sina remissvar med avseende på revisionsutskott (SOU 2007:56) att det inte fanns något behov att införa bestämmelserna om revisionsutskott i den svenska lagstiftningen. Å andra sidan förordade EU-direktivet att bestämmelserna om revisionsutskott skulle införlivas tillfälligt i den svenska lagstiftningen, trots att direktivets egna utredning menade på att självreglering är att föredra framför lagstiftning. När debatten väcktes till liv igen i samband med att EU skulle höja revisionens kvalitet inom unionen antogs den 16 april 2014, det så kallade revisionspaketet. Paketet ledde till att bland annat revisionsutskottets uppgifter skulle utvidgas till att även gälla finansiella företag (BDO, u.å.), utan något motstånd om vilken regleringsform som är mer optimal för revisionsutskott.

Lagregleringen av revisionsutskott är således ett stort avsteg från "följ eller förklara" principen som har varit framträdande i det svenska näringslivets självreglering. Revisionsutskott hanteras bäst inom ramen för koden enligt ett yttrande av Kollegiet för Svensk Bolagsstyrning (2007). De menar på att en reglering av revisionsutskott kan leda till en negativ utveckling och konsekvenser såsom ökad byråkratisering av affärlivet, samt att revisionsutskottets uppgifter kan leda till mer kostnader som kan uppgå till betydande belopp, särskilt för mindre bolag (SOU 2007:56). Vidare anförs det i statens offentliga utredning (2007:56) att självreglering för revisionsutskott är att föredra. I ett pressmeddelande från dåvarande generalsekreterare Dan Brännström för FAR (Föreningen för auktoriserade revisorer), är det här ett stort ingrepp på styrelsens arbete. Han menar på att det kan hämma den positiva utvecklingen av den svenska bolagsstyrningen i och med att självregleringen anses att vara mer effektivt, även i arbetet med att förhindra nya redovisningsskandaler (Balans 2007, 10).

Det är mot denna bakgrund som det blir intressant att analysera om avsteget från "följ eller förklara" inom revisionsutskottets område är mer lämplig för en bättre bolagsstyrning. Kan

lagregleringen ha förhindrad revisionsutskottets utveckling eller borde dess funktion utvecklas inom självreglerings ramar? Revisionsutskott tycks vara ett omdebatterat ämne där delade meningar råder om dess nytta och det förefaller intressant att undersöka om varför revisionsutskott blev lagreglerad för att få mer insikter inom bolagsstyrningens område.

1.3 Syfte

Syftet med uppsatsen är att få en djupare förståelse om varför lagreglering valdes framför självreglering där relevanta aktörers ställningstagande om revisionsutskott kommer att undersökas och analyseras.

1.4 Tidigare forskning

Tidigare forskning inom bolagsstyrningens område har mestadels ägnats åt behovet av god bolagsstyrning inom företag. Forskning visar på att goda bolagsstyrnings strukturer är imperativa för en hållbar ekonomisk utveckling som kan förbättra företagets resultat och möjliggöra tillväxt för företagen (Sarbah & Xiao, 2015; Dedi, Sihabudin, & Obsatar, 2019; Nurazi, Ziraya & Wiardi, 2020). När det gäller revisionsutskott finns det en skara forskningsansatser som talar för och emot revisionsutskottets effektivitet och dess betydelse (Turley & Zaman, 2004; Rezaee, 2005; Klein, 2018). Vidare finns det också vetenskapligt arbete som tyder på att självreglering är att föredra och att en blandning mellan självreglering och lagreglering är det mest optimala inom bolagsstyrning (Lyon & Maxwell, 2012; Ma, 2020). Emellertid har det inte identifierats någon forskning som belyser om vilken regleringsform som är mest optimalt avseende revisionsutskott.

1.5 Avgränsningar

Uppsatsen är avgränsad till svensk bolagsstyrning och näringsliv, inom ramen för svensk lagstiftning och bolagskod. Uppsatsen har i synnerhet avgränsats inom bolagsstyrnings organet - revisionsutskott. Valet har gjorts att i empirin samla data från remissvaren från ett fåtal remissinstanser som är relevanta med avseende på revisionsutskott, samt artiklar från den förda debatten inom revisionsbranschen.

1.6 Disposition

I det inledande kapitlet har uppsatsens syfte formulerats utifrån den problemdiskussion som fördes kring bolagsstyrning och dess lagreglering av revisionsutskott som brutit den

traditionella självregleringen i det svenska näringslivet, framför allt i den svenska bolagsstyrningen. I metodkapitlet beskrivs vilken tillvägagångssätt som har använts för att uppnå uppsatsens syfte. Vidare beskrivs uppsatsens analysmetod och hur innehållsanalysen gått till samt en diskussion kring uppsatsen kvalitet. Institutionalia avser att ge läsaren en bakgrund för att uppnå förståelse inför analysen. I teoriavsnittet redogörs det teoretiska ramverket som har använts till analysen av den empiriska datan. Empirin är den insamlade datan som har framkommit av remissvaren avseende “Revisorer och revision; genomförande av EG-direktiv m.m.” (SOU 2007:56) och “Nya regler för revisorer och revision” (SOU 2015:49) från relevanta remissinstanser inom ämnet och den förda debatten mestadels i revisionsbranschens tidning “Balans”. Vidare har datan analyserats med hjälp av kvalitativ innehållsanalys. Slutligen sammanförs studiens resultat i ett kort och koncist avsnitt för att därtill föra en diskussion kring revisionsutskottets utveckling samt förslag till framtida forskning.

2 Metod

I detta kapitel presenteras vilka metodologiska tillvägagångssätt som har använts för att uppnå uppsatsens syfte. Detta för att ge läsaren en uppfattning om hur tillförlitlig den empiriska sammanställningen är samt för att möjliggöra för framtida forskare att utföra liknande undersökning.

2.1 Forskningsmetod

Uppsatsens forskningsstrategi baseras på kvalitativ forskning som innebär att tolka upplevelser, uppfattningar och erfarenheter utifrån forskarnas kontext (Stake, 2010). Det innebär alltså att kvalitativ forskning är mer inriktad på ord än på numerisk data under insamling och analys av data (Bryman & Bell, 2017). Kvalitativ innehållsanalys har tillämpats som forskningsmetod för att kunna besvara uppsatsens syfte som är att granska argumenten för och emot lagreglering respektive självreglering av revisionsutskott. Det i led med att få en förståelse om varför lagreglering valdes framför självreglering inom bolagsstyrning. Bryman och Bell (2013) menar på att man inom samhällsvetenskapliga forskning ska låta kontexten att få utrymme, vilket innebär att det inte finns en teori som kan klargöra och förutspå alla fall. Backman (2016) beskriver det här som ett kvalitativt perspektiv på forskning.

Valet av forskningsmetoden motiveras med att datainsamlingen har enbart bestått av ord och ingen numerisk data. Dessutom är kvalitativ metod mer lämplig i studier som inte enbart beräknar eller undersöker om en hypotes föreligger, utan där studiens syfte är att betrakta hur, varför och när ett fenomen föreligger (Rennstam & Wästerfors, 2015). I och med detta anses det mer lämpligt att använda en kvalitativ forskningsmetod för att analysera regleringsformen för revisionsutskott som fenomen. Vidare påstår Rennstam och Wästerfors (2015) att en kvalitativ forskningsmetod bör användas för fenomen som trots tidigare forskning, fortfarande inte kan ge en entydig och självklar förklaring. Den oklarheten inom revisionsutskott ledde till att författarna bedömde att en kvalitativ metod skulle vara mer lämplig för denna studie.

2.2 Datamaterial och datainsamlingsmetod

För att kunna uppnå uppsatsens syfte har den empiriska datan inhämtats främst från sekundärdata. Detta på grund av att den befintliga informationen har varit relevant för uppsatsens framställning. Sekundärdatan har hämtats från olika artiklar, rapporter, databaser och remissyttrande med avseende på revisionsutskott. Artiklarna härrör för det mesta från revisionsbranschen tidning "Balans". Rapporterna och remissvaren är från statliga utredningarna såsom "Näringslivet och förtroende" (SOU 2004:47), "Svensk kod för bolagsstyrning" (SOU 2004:130), "Revisorer och revision; genomförande av EG-direktiv m.m." (SOU 2007:56), "Nya regler för revisorer och revision" (SOU 2015:49). Databaserna som har använts för artiklarna och litteraturen har varit LUBsearch och Far Online.

Arbetsgången har inledningsvist påbörjats med att ta del av litteratur och statliga utredningar som berör ämnet bolagsstyrning och revisionsutskott. Efter flera förda diskussioner inom ämnet gjordes valet att undersöka om varför revisionsutskott blev lagreglerat trots att den övervägande delen var för självreglering. Därefter undersöktes de relevanta aktörers remissvar avseende revisionsutskott (SOU 2007:56) som ligger till grund för regeringens proposition (2008/09:135) som i sin tur ledde till den antagna lagen om lagreglering av revisionsutskott (8 kap. 49 a-b§§ ABL). Den övergripande debatten om lagreglering respektive självreglering ägde rum just under den här perioden. Remissvaren har även undersökts för den senare förda diskussionen som har försiggått på EU-nivå avseende nya EU-regler om revisorer och revision (SOU 2015:49). I det senare diskuteras inte lagreglering respektive självreglering av revisionsutskott lika intensivt.

2.3 Forskningsansats

Forskningsansats kan utföras genom en deduktiv ansats eller en induktiv ansats. Med en deduktiv ansats menas att forskaren i första hand bildar sig en egen uppfattning om verkligheten och därefter undersöker hur väl uppfattningen överensstämmer med verkligheten. Deduktiv ansats innebär med andra ord att slutsatserna härleds ur teorin och med logiskt resonemang. Till skillnad från deduktiv ansats innebär induktiv ansats att forskaren i första hand gör en insamling av empiri om verkligheten och sedan strukturerar informationen som har blivit insamlad. Det leder till att det skapas generaliseringar från den empiriska datan (Bryman och Bell, 2013). Emellertid är den mest lämpliga ansats för denna

uppsats, nämligen abduktiva ansats. Denna ansats är en kombination av den deduktiva och induktiva ansatsen som gör det möjligt att interagera mellan teori och empiri. Författarna ansåg att varken renodlad deduktiv eller induktiv ansats kan vara lämplig då i uppsatsen förekommer det både induktiva och deduktiva inslag, vilket enligt Bryman (2013) är vanligt förekommande. Den teoretiska grunden som utfördes vid datainsamlingen innebär att uppsatsen inte är genuint induktiv utan delvis deduktiv. Dock har avsikten inte varit att pröva dessa teorier mot verkligheten utan att skapa en djupare förståelse för problematiken utan att ha några förväntningar på resultat. Valet av abduktiv ansats möjliggör således att den empiriska tillämpningsområdet utvecklas successivt samtidigt som man ändrar i teorin och förfinar den. I en abduktiv ansats kan man kombinera analys av empirin med studier av teori, vilket leder till mer förståelse av det utforskade ämnet (Alvesson & Skoldberg, 2008).

2.4 Val av empiri och teori

Den empiriska materialet har samlats in mestadels av officiella dokument så kallad dokumentstudie. Detta för att säkerställa att den subjektiva datainsamlingen inte påverkar objektiviteten i empirin med författarnas egna värderingar och åsikter. Vid tillämpning av dokumentstudier för att samla in undersökningsmaterial utvärderas materialets tillförlitlighet, trovärdighet och representativitet. Detta för att kunna säkerställa och höja kvaliteten i studien samt bidraget till forskningsområdet (Bryman & Bell, 2013). Dokument och rapporter som har gått genom statliga och politiska processer såsom remissvar och utredningar anses vara granskade och därmed tillförlitliga. Dock behövs tillförlitligheten av de offentliga dokumenten att diskuteras. Enligt Bryman och Bell (2013) brukar inte dokument och rapporter avspegla en objektiv verklighet eftersom de har oftast för avsikt att förmedla ett intryck som upphovsmännen önskar. I remissvaren från de medverkande har parterna förmedlat deras ståndpunkter avseende revisionsutskott. En risk som har kunnat identifieras är att vissa parter har en underförstådd allians, vilket kan leda till dolda motiv bakom aktörernas argument och ståndpunkt. För att höja empirins trovärdighet övervägdes intervjuer med medverkande aktörer samt ett urval av företag. På grund av den rådande pandemin av covid-19 och det försvårade situationen att samarbeta fysiskt resulterade i att enbart använda sekundärdata.

Som det tidigare har nämnts har sökandet och valet av den teoretiska referensramen i studien skett utifrån det empiriska materialet. Vid granskning av empirisk material noterades olikheter i de olika branschorganisationernas och statliga myndigheters åsikter om revisionsutskottets reglering. Det ansågs därför av betydande roll att reda ut om vad som kan finnas som underlag i deras motiveringar. En institutionell referensram tycktes därför vara lämplig till grund av den empiriska materialet. För att minska risken för snedvridet resultat valdes teorier som tar upp både aspekterna, d.v.s. både för- och nackdelarna med de olika regleringstyperna och vad som kan ha varit för motiv bakom lagregleringen. Det gjordes med hjälp av "public interest theory" som utgår ifrån att regleringen tillvaratar allmänhetens intresse och med "capture theory" som förutsätter att den reglerande makten "fångas" av den som ska bli reglerad, därav namnet "capture theory".

2.5 Analyismetod

För att analysera det insamlade materialet har konventionell ansats tillämpats som analysmetod. Konventionell ansats är en metod inom kvalitativ innehållsanalys som utgår ifrån en induktiv ansats, vilket innebär att forskaren påbörjar sin forskning utan att ha en förutfattad uppfattning om materialet eller studiens slutsats (Nygård, 2020). Enligt Hsieh och Shannon (2005) ger den konventionella ansatsen möjlighet till informanterna att själva tala om det studerade ämnet med egna ord och såsom de tolkar sina erfarenheter. I en konventionell ansats undviker forskaren att använda sig av förutbestämda kategorier och teorier. Detta för att "tala fritt" och generera teman och kategorier som beskriver innehållet (Nygård, 2020).

Författarna hanterade materialet som har insamlats för dokumentstudier genom att först sortera, reducera och diskutera materialet i enlighet med Rennstam och Wästerfors (2015) rekommendationer. Analysprocessen kunde därefter påbörjas med hjälp av Graneheim & Lundman (2004) tillvägagångssätt. Det som gjordes först var en närläsning av materialet i upprepade gånger för att få en djupare förståelse och överblick över helheten. Därefter har de meningar och fraser som innehöll relevant information beträffande uppsatsens syfte och frågeställning valts ut, så kallade meningsbärande enheter. Vidare kondenserades delarna av materialet som uttryckte meningsbärande tankar och idéer till kortare formuleringar i syfte att

göra texten mer koncist samtidigt som innehållet bibehållits. De kondenserade meningsenheterna kodades och kategoriserades därefter i olika kategorier.

2.6 Kodning

För att göra analysen mer transparent och tydlig, presenterades de olika koderna i en tabell. Kodningen har utgått ifrån en översiktlig tabell med de mest betydelsefulla argumenten som framkommit. Enligt Krippendorff (2004) ställs det bland annat krav på att kodaren skall kunna ersättas med någon av samma bakgrund och kognitiv förmåga. Det innebär att replikerbarheten av metoden ökar, givet samma förutsättningar. Vidare menar författaren på att kodningen inte bör göras av personen som har utvecklat kodningens tillvägagångssätt. Med det i åtanke utformades det en strategi för att uppnå bästa möjliga resultat. En av författarna utsågs till att utforma en instruktionslista om hur kodningen skulle gå till och med hjälp av dessa instruktioner kodades innehållet av en annan författare. En annan risk kopplad till kodifieringen har varit att betydande information kan ha gått förlorad (Graneheim & Lundman, 2004). För att undvika den risken utfördes kodningen av materialet i upprepande gånger för att öka tillförlitligheten av att författaren får en djupare förståelse av innehållet.

Instruktionerna till kodningen var följande:

1. Materialet har lästs upprepade gånger i olika omgångar för att få en översiktlig bild innehållet.
2. Vidare har de mest relevanta argumenten och meningarna sammanfattats i en tabell för att få en klarare bild av helheten (se tabell 3).
3. Resonemanget framförd av de olika aktörerna har vidare utvärderats för att sorteras i olika kategorier beroende på vilket ställningstagande aktörerna haft (se tabell 3).
4. Slutligen har analys genomförts för att kunna identifiera diskursiva mönster.

För att tydliggöra för läsaren om hur kodningen genomfördes i praktiken, ges det nedanför ett exempel på hur kodningen för Aktiespararna gick till. Remissvaret från Aktiespararna (SOU 2007:56) avseende revisionsutskott inhämtades från regerings hemsida. En av författarna läste igenom yttrandet minst 3 gånger för att sedan kunna genomföra en innehållsanalys genom att läsa remissvaret och sammanfatta essensen av innehållet.

För Aktiespararna bedömdes att essensen av innehållet var:

“Aktiespararna menar på i sitt delbetänkande avseende revisionsutskott (SOU 2007:56) på att revisionsutskott kan vara en *viktig åtgärd för att stärka allmänhetens förtroende och förmodligen förhindra framtida revisions- och redovisningsskandaler*. Aktiespararna är för att unionen strävar efter harmoniserade minimiregler inom revisionsområdet. Det i led med att *öka förtroendet för europeiska företag samt stärka aktieägarnas rättigheter*. Vidare anser Aktiespararna i sitt delbetänkande att det är *betryggande att tillämpningsområdet för revisionsutskott utökas i och med lagstiftningen*”.

Argument:

- viktig åtgärd för att stärka allmänhetens förtroende och förmodligen förhindra framtida revisions- och redovisningsskandaler
- öka förtroendet för europeiska företag samt stärka aktieägarnas rättigheter
- betryggande att tillämpningsområdet för revisionsutskott utökas i och med lagstiftningen.

De mest viktiga argumenten som ansågs vara meningsbärande sammanställdes sedan i en tabell och kategoriserades som en för- eller motargument kopplade till de olika regleringsformerna. Se tabell 3 för kategorisering av Aktiespararna.

2.7 Kvalitet

Kvaliteten i en kvalitativ studie kan mätas genom fyra olika aspekter: Överförbarhet, trovärdighet, pålitlighet och transparens. Överförbarhet är kopplad till studiens externa validitet som handlar om i vilken utsträckning kan resultatet i studien överföras och användas i andra situationer. Medan trovärdighet har koppling till studiens interna validitet som beskriver hur trovärdig resultatet i studien är. Under studiens gång har författarna diskuterat för- och nackdelar med olika alternativ och tillvägagångssätt. Det valdes att arbeta växelvis mellan empiri- och teoriavsnittet för att på så sätt kunna öka uppsatsens trovärdighet.

Pålitlighet kan förenas med studiens externa reliabilitet. Enligt Bryman och Bell (2017) handlar den externa reliabiliteten om att kunna upprepa en och samma undersökning flera gånger och få samma resultat. En hög nivå av reliabilitet i en forskning är av väsentlig betydelse, då det ska vara möjligt att lita på forskningsresultatet och kunna göra generaliseringar utifrån dessa. Att uppnå en hög nivå av reliabilitet i en kvalitativ forskning är dock väldigt svårt då den sociala miljön är dynamisk och förändras kontinuerligt (Bryman & Bell, 2017). Transparens som kan beskrivas som den interna reliabilitet i en kvalitativ studie handlar om hur transparenta och replikerbara är metoderna som har använts för att komma fram till studiens resultat, hur tolkningen av materialet har gjorts och hur överens forskarna är. I kvalitativa forskningar har de externa begreppen inte så stor betydelse då resultaten är oftast kontextberoende och har inte för avsikt att svara för det generella (Bryman & Bell, 2013). Därför har stor fokus varit på att uppnå kraven för de interna begreppen under genomförandet av studien.

Om ett annat tillvägagångssätt hade valts så hade förmodligen tolkningarna och kodifieringen gjorts på ett annorlunda sätt. Författarna anser dock, att det valdes ett lämpligt arbetssätt för studien för att samla in det empiriska materialet och den teoretiska referensramen som ligger till grund för studien, beskriver vilka inställningar och synsätt som existerar om revisionsutskottets reglering. Likväl för att visa och analysera vilka aktörers ställningstagande hade mer inflytande eller vägde tyngst, hade ytterligare data behövts och detta genom att studera andra mer utförliga dokument. Med hänsyn till den rådande situationen och uppsatsens ramverk valdes en sådan undersökning att inte genomföras. Remissvaren har däremot jämförts med vad utredningen anfört och vad som slutligen blev resultatet, kunnat undersöka vilka ställningstaganden och argument som har vägt tyngst. I en kvalitativ forskning kan materialet oftast tolkas på olika sätt av olika individer. Författarna har därför valt att under analysens gång diskutera igenom sina egna tolkningar och säkerställt likartad tolkning av materialet. Som det har nämnt tidigare i texten har inte det lagt så stor fokus på de externa begreppen. Dock är det värt att nämna att det material som används i uppsatsen är tillgänglig för andra forskare och de kan genomföra exakt samma studie, vilket ökar replikerbarheten av studien. Dock är det mindre sannolikt att de kommer fram till samma resultat.

3 Institutionalia

Det tredje kapitlet avser att presentera det institutionella ramverket för svensk kod för bolagsstyrning. Därefter beskrivs revisionsutskottets roll och uppgifter, detta för att läsaren ska förstå vilka uppgifter ett revisionsutskott utför i ett bolag.

3.1 Svensk kod för bolagsstyrning

Svensk bolagsstyrning utgår i grunden från aktiebolagslagen. Denna utgångspunkt ger koden ett antal regler inom ramen för det svenska näringslivets självreglering. Koden kommer ursprungligen ifrån ett samarbete fastställt av den svenska regeringen mellan dåvarande Förtroendekommissionen och ett antal näringslivsorganisationer såsom FAR, Svenskt Näringsliv och Sveriges Aktiesparares Riksförbund (hädanefter “Aktiespararna”). Koden presenterades först år 2004 men infördes inte förrän år 2005 på Stockholmsbörsen som ett noteringskrav för alla börsnoterade bolag med över 3 miljarder kronor i marknadsvärde som tillhörde A-listan d.v.s de mest omsatta aktierna och O-listan d.v.s mindre och medelstora företag (Kollegiet för svensk bolagsstyrning, 2020). Det grundläggande syftet med koden är att bidra till en positiv utveckling av bolagsstyrning i de börsnoterade bolagen. Detta för att sedan bidra till en ekonomisk tillväxt och öka förtroendet i näringslivet samt de olika intressenterna (Svensk kod för bolagsstyrning, 2020). Koden revideras löpande för att möjliggöra förbättringar av god bolagsstyrning (Svensk kod för bolagsstyrning, 2020)

Koden följer principen “följ eller förklara” som innebär att företag kan avvika från kodens punkter. Om bolag väljer att avvika från kodens rekommendationer, krävs det en förklaring om vad som är tillräckligt bra för att vara godtagbar. Däremot finns det som sagt en punkt som det inte går att avvika ifrån, nämligen revisionsutskott. Revisionsutskott har blivit ett krav för alla börsnoterade bolag i Sverige sedan år 2009 (Svensk kod för bolagsstyrning, 2020). Avvikelser från koden kan fortfarande innebära god bolagsstyrning och att företag noggrant har valt mer passande alternativ för deras bolagsstyrning utifrån deras verksamhet (Svensk kod för bolagsstyrning, 2020).

3.2 Revisionsutskott

Revisionsutskott är ett kontrollorgan inom bolaget och är tillsatt av bolagets styrelse (FAR, 2020). Efter den reviderade svenska koden för bolagsstyrning som gjordes år 2009 blev revisionsutskott lagstiftat för samtliga börsnoterade bolag i Sverige. Huvudsyftet med revisionsutskott är att tillföra en direktkontakt mellan den externa revisorn och styrelsen (FAR). Den baseras i statens offentliga utredning (2007:56) där det anförs att samspelet mellan styrelsen och revisorn borde fördjupas med ett revisionsutskott för att göra det mer hanterbar för styrelsen att fullgöra sitt ansvar med att kontrollera företagets förvaltning och ekonomiska ställning på ett betryggande sätt. Enligt FAR (2020) är revisionsutskottets arbetsuppgifter att övervaka bolagets finansiella rapportering och bolagets effektivitet gällande den interna kontrollen, internrevisionen och riskhanteringen i förhållande till den finansiella rapporteringen. Revisionsutskottets arbetsuppgifter är närmare bestämt enligt den 8 kap. 49 a-b §§ aktiebolagslagen att:

1. övervaka bolagets finansiella rapportering samt lämna rekommendationer och förslag för att säkerställa rapporteringens tillförlitlighet,

Det innebär att revisionsutskott ska behandla väsentliga redovisningsfrågor som kvalitetssäkrar bolagets finansiella rapporter som bolaget upprättar och publicerar.

2. med avseende på den finansiella rapporteringen övervaka effektiviteten i bolagets interna kontroll, internrevision och riskhantering,

Den här punkten föreskriver att revisionsutskott ska övervaka effektiviteten i bolagets internrevision, en särskild granskningsfunktion som i sig inte är lagreglerad (Balans 2011, 4). Den interna kontrollen och riskhanteringen är emellertid begränsad till den finansiella rapporteringen.

3. hålla sig informerat om revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen samt om slutsatserna av Revisorsinspektionens kvalitetskontroll,

Den här punkten går ut på revisionsutskottet ska regelbundet träffa bolagets revisorer och hålla sig informerat om revisionens inriktning och omfattning samt likställa riskanalysen från den externa och interna revisionen

4. informera styrelsen om resultatet av revisionen och om på vilket sätt revisionen bidrog till den finansiella rapporteringens tillförlitlighet samt om vilken funktion utskottet har haft,

Det här innebär att revisionsutskottet ska utvärdera revisionsinsatsen.

5. granska och övervaka revisorns opartiskhet och självständighet och då särskilt uppmärksamma om revisorn tillhandahåller bolaget andra tjänster än revision, och
6. biträda vid upprättandet av förslag till bolagsstämmans beslut om revisorsval.

Slutligen sammanläggs sista punkterna eftersom de är sammanlagda och innebär att revisionsutskottet ska granska och övervaka revisorns oberoende samt fastställa riktlinjer för vilka andra tjänster än revision som de externa revisorerna får tillhandahålla bolaget såsom skatterådgivning (Balans 2011, 4). Därtill ska revisionsutskottet biträda bolagets valberedning i fråga om val av revisor och arvode.

Det framgår dock av den ovannämnda lagen om att bolaget kan under vissa förutsättningar välja att inte inrätta revisionsutskott och behandla dessa frågor själva som helhet. Om styrelsen väljer att tillsätta ett revisionsutskott ska utskottet bestå av minst tre ledamöter. Majoriteten av ledamöter i ett revisionsutskott ska vara oberoende till bolaget och bolagsledningen. Dessutom ska en av dessa ledamöter vara oberoende till bolagets större ägare, vilket också återfinns i 8 kap. 49 a-b §§ ABL (Svensk kod för bolagsstyrning, 2020).

4 Teoretiskt ramverk

Följande kapitel avser att redogöra för det teoretiska ramverket som har använts till analysen av den empiriska datan. Avsnittet inleds med att beskriva två teorier - "public interest theory" och "capture theory". Vidare framförs det fördelar och nackdelar med självreglering respektive lagreglering. Avsnittet avslutas med "följ eller förklara" principen.

4.1 Public Interest Theory

Enligt "public interest theory" antas det att reglering görs i syfte för att i första hand tillfredsställa allmänhetens intressen snarare än enskilda individers, grupper eller sektors intressen (Levine & Forrence, 1990). Enligt Den Hertog (2000) förekommer reglering för att rätta till marknadsmisslyckanden till förmån för det ekonomiska välståndet. Vidare förklarar författaren allmänhetens intresse som en optimal fördelning av resurser för individuella och kollektiva fördelar som kan åstadkommas med hjälp av statlig reglering. Enligt Baldwin m.fl. (2012) utgår regleringarna utifrån objektiva standarder och bearbetning av olika institutioner är otillräcklig, något som kan leda till skev konkurrens och misskötsel i marknaden. Dessa problem kan å andra sidan leda till ytterligare reglering och skapa en spiral av regleringar som skapades i första hand av den första ingripandet.

Emellertid förekommer det kritik mot teorin som enligt Sunstein (1990) är oförmågan att fastställa det mest gynnsamma regleringen för marknaden. Avslutningsvis menar författaren att regleringen kan misslyckas, vilket är något som reglerarna, måste ta lärdom av för att utveckla regleringsprocessen och ta i beaktelse alla berörda parter (Sunstein, 1990).

4.2 Capture theory

Syftet med "capture theory" är densamma som i "public interest theory" d.v.s att skydda det allmänna intresset. Problemet uppstår enligt Deegan och Unerman (2011) i att regleringen "tillfångatas" av företag och intressenter som har stort inflytande och makt. Teorin anger som orsak att andra större företag gör det i syfte att höja inträdesbarriärer på marknaden. "Capture theory" anses vara, enligt Stiglitz (2009), en återkommande orsak till marknadsmisslyckande av statlig reglering (se nedan för marknadsmisslyckande). Ett påstående som görs eftersom

representationen vid regleringsprocesser av de som skall skyddas av regleringen är vanligtvis bristande. Däremot är inflytandet av de som skall regleras oftast för stark och reglerna som framställs blir "tillfångatagna" av de som skall regleras. I förhållande till revisionsutskott, är bolagets intressenter de som skall skyddas av regleringen och bolagen i sig aktörerna som skall regleras.

4.3 Reglering

Reglering är ett allmänt begrepp som används i såväl rättsliga som icke-rättsliga sammanhang. De grundläggande reglerna i ett samhälle omfattas inte bara av formella lagregleringar som regeringen tar fram utan, även av sociala normer och självreglering som utformas av samhället och aktörer i marknaden (Tillväxtanalys, 2012). Valet har gjorts att fortsättningsvis framföra en förklaring och diskussion kring lagreglering och självreglering, för att på så vis skildra när olika regleringar är lämpliga att tillämpas.

Motiv till varför legala regleringar implementeras finns det ett brett omfång av, däremot kan ett stort antal av regleringarna som har fastställts motiveras som åtgärder för att motarbeta benämningen marknadsmisslyckanden. Enligt Baldwin, Cave och Lodge (2012) innebär begreppet marknadsmisslyckanden att marknaden, av olika skäl misslyckat att bistå allmänheten det beteende eller resultat som förväntas. Marknadsmisslyckande medför att resultatet av den ekonomiska tillväxten i samhället blir ineffektivt. För att effektivisera samhällets ekonomiska tillväxt och bistå allmänheten med det förväntade beteende samt resultat anses att en reglering av ett marknadsmisslyckande krävs (Tillväxtanalys, 2012). Utöver effektivitetsmål finns det även sociala eller fördelningspolitiska mål som regleringar motiveras av. För att försöka forma en utvecklad och hållbar reglering förblir vanligtvis att syftet med reglering är en kombination av de tidigare nämnda mål.

4.3.1 Lagreglering

Lagreglering innebär att staten med legitim auktoritet skapar direktiv som sedan genom kontroller följer upp och utför sanktioner vid avsteg från dessa (Ahrne & Boström, 2004).

Det finns flera olika motiv bakom statens legala regleringar. Motiven kan vara av ekonomiska skäl, som i sin tur kan delas ytterligare i två delar: effektivitetsskäl och jämlikhetsskäl. Effektivitetsskäl utgår ifrån att en marknad som har lämnats åt sig själv inte kan åstadkomma

en samhällsekonomisk effektivitet och därför är en reglering nödvändig. Medan jämlikhetsskäl har sin utgångspunkt i att den fördelningen som marknadslösningen framställer inte är önskvärd och endast en lagreglering kan frambringa det (Wibe, 1990).

Det största och väsentliga motivet för den offentliga lagregleringen är att staten kan motverka marknadsmisslyckanden genom att införa lagregleringar. Enligt författarna Baldwin, Cave och Lodge (2012) uppstår marknadsmisslyckande när marknaden, av olika skäl, inte lyckas att framställa det beteende eller resultat som allmänheten önskar. Det var under 1930-talet efter den stora krisen som många ekonomer och politikernas syn till den tvingande lagregleringen ändrades. Tidigare diskuterades enbart de tillväxthämmande perspektiven av lagregleringen men 30-talskrisen uppmärksammade många att den fria självreglerande marknaden inte alltid fungerar och frambringar en samhällsekonomisk effektivitet. I perioden mellan 30-talet till tidigt 70-talet var det en livlig diskussion om behovet av en offentlig reglering i marknaden. Många ekonomer och politiker menade på att den fria marknadsekonomin fortfarande skulle styras men att i en rad tillfällen måste staten ingripa för att rädda samhällsekonomin intressen. De påstod att en fri marknadsekonomi med tillsättning av statliga regleringar är en grundförutsättning för en effektiv ekonomi (Wibe 1990).

4.3.2 Självreglering

Begreppet självreglering är inte en ny uppfinning i den svenska näringslivet utan den har funnits länge på olika svenska marknader (SOU 2000:96). Det var först för ungefär ett hundra år sedan som ekonomerna Walras, Pareto, Jevons och Menger lyckades visa att en marknadsekonomi är mest effektiv när den är fri från alla ingrepp och aktioner (Wibe, 1990). De menade på att staten bör avstå från att reglera marknaden och låta den istället att reglera sig själv. De ovannämnda ekonomerna påstår att en fri marknadsekonomi kommer leda till en maximerad välfärd samt en effektiv samhällsekonomi. Självreglering förekommer enligt Baldwin m. fl. (2012), då en grupp av individer eller organisationer utformar och kontrollerar de reglerna som styr individens eller gruppens beteende och handlingar. Syftet med självreglering är oftast att rikta in marknaden mot en önskvärd riktning oavsett formella gränser (Jansson, 1995).

4.3.2.1 “Följ eller förklara” principen

Följ eller förklara är som redan nämnt en princip som fastställer hur bolag ska stå i förhållande till självreglering och en princip som används inom svensk kod för bolagsstyrning. Principens syfte är att bidra till en god bolagsstyrning där bolag kan avvika från kodens rekommendationer om de förklarar en alternativ lösning som i det enskilda fallet bedöms vara lämpligare. Enligt kollegiet för svensk bolagsstyrning (2020) behöver en avvikelse från koden inte vara en negativ inflytande. Snarare kan en eller flera avvikelserförklaringar från ett bolag innebära att bolaget har reflekterat vad som är mest passande i deras enskilda fall och leda till en positiv effekt (Kollegiet för svensk bolagsstyrning, 2020). Ifall ett bolag väljer att avvika från en eller flera regler från koden ska bolaget redovisa vilken avvikelse de gör och därefter redovisa den lösning som är jämförlig.

Ett dilemma som förekommer är frågan om vilka krav som bör ställas på motiveringen av ett bolags avvikelse och även vem som ska bedöma om motiveringen är tillräcklig gentemot kraven som ställs. Vidare råder dilemmat att koden tillhandahåller inga regler eller handbok hur en motivering ska utformas (SOU 2004:130). Enligt kodgruppen är det en fråga för styrelsen att i varje bolag att ta ställning till, hur bolaget motiverar deras avvikelse och om det anses vara tillräcklig. Vidare föreslår kodgruppen inte någon insats som bedömer vilka motiveringar som skall betraktas som godtagbara eller icke godtagbara. Däremot har marknaden, som består av investerare och andra aktörer, ett stort inflytande för vad som anses vara en godtagbar eller icke godtagbar motivering till avvikelse från koden för bolag på aktiemarknadsbolag. Om bolag avviker från någon eller några av kodens regler och inte framställer en godtagbar motivering enligt marknaden så leder konsekvenserna till ett försämrat förtroende på kapitalmarknaden (SOU 2004:130). Utöver konsekvenserna som kommer till följd av marknadsreaktioner finns det inga stadgade påföljder för bolag som inte upprätthåller en godtagbar motivering för deras avvikelse från koden (kollegiet för svensk bolagsstyrning, 2020).

Enligt MacNiel och Xiao (2006) har marknaden en tendens att godta en avvikelse så länge företaget på marknaden påvisar bra resultat, en bedömning beroende på, om bolagets resultat är gynnsam eller inte. Vidare menar MacNiel och Xiao (2006) att marknaden gör en hårdare bedömning om ett bolag presterar sämre. Marknaden har en hög värdering på bolag som tillämpar bolagsstyrningskoder korrekt enligt Goncharov m. fl. (2006).

4.3.3 Skillnaden mellan regleringsformer

Det finns flera skiljaktigheter mellan självreglering och lagreglering. Som det har nämnts tidigare i texten tas självregleringen fram av de individer och grupper som regleringen berör. Bevakningen av dessa reglerna sker därmed av samma individer och grupper eller personer valda av dessa (SOU 2004:47). Ett problem som kan uppstå vid ett sådant fall är att det kan uppkomma brister i maktfördelningen och att bedömningarna kan bli kollegiala. Det oklara ansvaret och maktfördelningen gör det svårare att kontrollera och kräva ansvar från aktörer (Jacobsson m. fl., 2004). En annan kritik som brukar riktas mot självreglering är att staten inte utför några sanktioner när någon bryter mot dessa utan det är endast marknadens egna sanktioner som gäller (SOU 2004:47). Ytterligare risker med självreglering är att den upprätthåller informationsasymmetri och skapar förvirring om vilka regler som gäller vem och vad vilket ökar risken för "free riders". Självregleringen är dessutom avsedd att gälla tillfälliga projekt och kan leda till svårigheter med öppenhet och tydlighet i dessa (Mannefred, 2009). Regelverket inom självreglering brukar kallas för rekommendationer eller principer vilket är ett kännetecken på att de inte är tvingande regler.

I vissa områden är självreglering att föredra framför lagstiftning, då det ibland är bättre och effektivare att undvika alldeles för detaljerad och omfattande lagregleringar (Bernitz m.fl. 2017). Bernitz m.fl. (2017) påstår att ett väsentligt syfte med självreglering är att skapa en så hög etisk standard inom näringslivet att särskilda lagstiftningsåtgärder blir onödiga och mindre viktiga. Då självreglering inte är en tvingande reglering tillsätts en högre ambitionsnivå som är önskvärd för att uppnå och åstadkomma ett önskat handlingsmönster samt normbildning som är till sin fördel (SOU 2004:47). Enligt Jansson (1995) tar de flesta självreglering utgångspunkt i delar av lagstiftningar och myndighetsföreskrifter.

En omfattande fördel med självreglering är att de som påverkas av reglering är direkt engagerade i skapandet och har därav större incitament att efterleva och följa reglerna. Dessutom är självreglering mer flexibla och kan revidera och komplettera reglerna (SOU 2004:47). Detta är fördelaktigt för att kunna avspegla skiftningar i marknadens värderingar och utveckla regleringarna i en snabbare takt. Det brukar sägas att självreglering leder till delaktighet och medverkan och involverar sakkunskap samt att de är mer träffsäkra regleringar och på så vis billiga att administrera och implementera. Enligt Göran Gren, avdelningschef i företagsjuridik "*självreglering ger regelverk med både god förankring och*

god efterlevnad, och som dessutom snabbt kan anpassas till förändringar” (Svenskt Näringsliv, 2020).

Självreglering inom bolagsstyrning kan förklaras som en förmåga för bolagen att utforma och besluta olika åtgärder utifrån marknadens behov samt bolagets långsiktiga målsättningar. Självreglering kan innehålla rekommendationer från bland annat branschorganisationer, gemensam reglering framtagna av ett samarbete mellan myndigheter och näringsliv eller egenåtgärder som aktörerna själva har tagit fram. Självregleringen anses vara ett viktigt verktyg för att skapa flexibilitet hos bolag samt att undvika alldeles för detaljerad lagreglering. Genom självreglering kan bolag skapa och upprätthålla förtroende bland intressenter då bolagen är mer flexibla och kan reagera snabbare vid förändringar i marknaden samt de kan bättre kontrollera sina kostnader (Föreningen för god sed på värdepappersmarknaden, 2020). Självregleringen kallas även ibland för mjuka lagar och är allt från frivilliga koder, certifieringar till förpliktelser från staten (Vogel, 2008). Självreglering är mindre byråkratisk i jämförelse med lagstiftningen och har mindre negativ inverkan på bolagen då i självreglering har bolag inflytande i att utforma regelverken (Grafström m.fl., 2008).

4.4 Sammanställning med för- och nackdelar med lagreglering resp. självreglering

För att tydliggöra för läsaren har vi staplat upp tabeller översiktligt för både för- och nackdelar gällande lagreglering respektive självreglering. I nedanstående tabeller framgår det tydligt att det finns både fördelar såväl nackdelar med lagreglering och självreglering. Däremot är det inte givet vilken typ av reglering som är bäst och valet av regleringstyp bestäms utifrån situationen, regeringens ändamål och situationens komplexitet. Enligt Ahrne och Boström (2004) är lagreglering vanligast att tillämpa när problemet i en viss situation är väldigt allvarlig och kräver rigorösa åtgärder men även att problemet i fråga ska vara förhållandevis tydlig. Emellertid Ahrne och Boström (2004) menar på att om problemet i fråga är otydlig skulle implementeringen av självreglering passa bättre. För- och nackdelarna som går att utläsa i tabellernas fält nedan är uttalanden som är tagna från SOU 2004:47. Uttalanden som framgår från SOU 2004:47 går även att komplettera från andra författare, exempelvis Ahrne och Boström (2004).

4.4.1 Lagreglering

Fördelar	Nackdelar
<p>Legitim förankring och acceptans Den offentliga regleringen grundas i beslut av den folkvalda regeringen och riksdagen, vilket i sin tur ger bestämmelserna legitim auktoritet och allmän acceptans (SOU 2004:47).</p>	<p>Tidskrävande anpassningsprocess Bestämmelser som blir lagreglerade tar lång tid att anpassa till ändrade yttre förutsättningar. Kraven som lagreglering medför gör det ofta omständigt och tidskrävande med tanke på reglerna och beslutsprocessen som tillkommer (SOU 2004:47).</p>
<p>Rättssäkerhet och tydlighet Lagreglering skall appliceras av domstolar såväl som förvaltningsmyndigheter och medför en hög grad av rättssäkerhet som säkerställs. Då lagregleringen appliceras av dessa instanser behöver bestämmelserna preciseras och innehålla en hög grad av tydlighet (SOU 2004:47).</p>	<p>Ostraffade regelbrott Eftersom brott mot reglerna förekommer så ställer rättssäkerheten höga beviskrav vid prövning av brott. Även fast detta är välmotiverat resulterar det i att vissa regelbrott inte upptäckts och de som begår regelbrott blir ostraffade (SOU 2004:47).</p>
<p>Ett heltäckande instrument Eftersom att lagregleringen avser alla medborgare och företag anses lagregleringen som heltäckande. Självregleringen, till skillnad från lagregleringen, avser enbart de som av fri vilja och av nödvändighet ansluter sig eller blir bundna exempelvis till följd av att vara medlem i en organisation (SOU 2004:47).</p>	<p>Betungande instrument Lagreglering kan vara ett trubbigt instrument då det är heltäckande och är tvingande åt alla. Eftersom regler sällan är nödvändigt för alla kan detta instrument vara betungande, speciellt i de fall då reglerna har avsikt åt vissa speciella situationer (SOU 2004:47).</p>
<p>Påverkan av normbildning Lagreglering påverkar samhällets normbildning genom att tillsätta en miniminivå som alla måste nå upp till vilket även påverkar samhällets värderingar (SOU 2004:47).</p>	<p>En låg miniminivå Lagreglering tillsätter en miniminivå som alla skall kunna nå upp till då regleringen är till för alla. Detta medför en risk att normbildningen får en allt för låg nivå i samhället. Dessutom kan en låg miniminivå medföra en missvisande uppfattningen att allt som inte uttryckligen är förbjudet är tillåtet som i sin tur kan leda till ett olämpligt beteende (SOU 2004:47).</p>
<p><i>tabell 1</i></p>	

4.4.2 Självreglering

Fördelar	Nackdelar
<p>Flexibel och effektiv Beslutsprocessen för självreglering är, till skillnad från lagreglering, i allmänhet snabbare som medför en enkelhet i förhållande till att anpassa regelverket till korrigerade yttre förutsättningar (SOU 2004:47).</p>	<p>Legitimiteten riskeras hos allmänheten Att självreglering färdigställs och tillämpas av de som är berörda mest av regleringarna kan råda gott som tidigare nämnt men även innefatta en risk. Riskerna som medförs är jäv och sammanblandning av olika roller vilket kan resultera i försämrad legitimitet hos allmänheten för självregleringen (SOU 2004:47).</p>
<p>Ambitionsnivån kan få en ökad effekt Eftersom självreglering inte är en tvingande reglering tillsätts oftast en högre miniminivå gentemot lagregleringen och skapar därmed incitament för en utveckling som är önskvärd. Även om förväntningarna inte är att alla skall nå upp till den önskvärda nivån som regleringen framställer är det värt att infoga ett incitament för att eftersträva den önskvärda nivån (SOU 2004:47).</p>	<p>Svagare övervakning och sanktioner I frågan om övervakning och sanktioner är självregleringen ofta svagare än tvingande reglering. Risknivån är lägre vid överträdelse av självreglering än vid lagbrott (SOU 2004:47).</p>
<p>God förankring bland de berörda parterna Det innebär en bättre förankring till näringslivet och företagen som har erfarenhet och områdeskännedom inom ett visst ämne. Det leder till välvillighet bland de berörda parterna (SOU 2004:47).</p>	<p>Kräver yttre tryck för funktionalitet För att självregleringen skall vara effektiv och funktionell behöver den i regel att under hot om att ersättas med en tvingande reglering eller ett yttre allmäntryck. Om inte riskerar självregleringen att bli svag och passiv för allmänheten (SOU 2004:47).</p>
<p><i>tabell 2</i></p>	

5 Empiri

I följande avsnitt presenteras uppsatsens empiriska data som är baserad på argument för och emot lagreglering respektive självreglering. Informationen kommer mestadels av remissvar med avseende på revisionsutskott och det europeiska revisionspaketet samt litteratur och artiklar.

5.1 Finansinspektionen

En myndighet som förespråkar om att revisionsutskott ska regleras i lag är Finansinspektionen. Finansinspektionens grundläggande uppfattning i sitt delbetänkande avseende revisionsutskott (SOU 2007:56), är att lagreglering anses vara en del av samhällets infrastruktur i frågan om att säkerställa och upprätthålla företagens förtroende till sin omvärld. Finansinspektionen anser dessutom att lagregleringen av revisionsutskottets uppgifter kommer att leda till en god intern kontroll för företagen, samt att deras publicerade finansiella rapporter kommer att vara mer tillförlitliga för investerare, aktieägare och allmänheten. Härtill framgår det i Finansinspektionen delbetänkande att revisionsutskott som ett styrelseorgan anses förbättra styrningen i redovisnings- och revisionsfrågor. Finansinspektionen antyder i sitt remissvar (SOU 2007:56) att införande av revisionsutskott kan medföra betydande kostnader för vissa företag beroende på dess storlek och risk.

Det vill säga att Förslagen kring revisionsutskott innebär en viss ökad byråkrati och ökade kostnader för processen att välja ledamöter samt för arvoden till ledamöterna. De mindre börsnoterade bolagen som förmodligen inte har de ekonomiska resurser som krävs för att bära en så stor ledningsorganisation, har likväl möjligheten att uppdra styrelsen att utföra revisionsutskottets funktioner. Samma syn framgår det även i remissvaret med avseende på det europeiska revisionspaketet (SOU 2015:49), där myndigheten menar på att en strängare lagreglering inom området har stor betydelse för ett väl fungerande näringsliv. Finansinspektionen accentuerar ånyo att det finns risker och kostnader med att utvidga regleringarna men att vinsterna för samhället i helhet kompenserar för dessa kostnader. Även om den europeiska utredningen föreslog en särskild undantagsmöjlighet för vissa företag att undantas skyldigheten att införa revisionsutskott, bör det inte införas i svensk rätt.

5.2 Aktiespararna

Aktiespararna är av samma mening som Finansinspektionen i sitt delbetänkande avseende revisionsutskott (SOU 2007:56) på att revisionsutskott kan vara en viktig åtgärd för att stärka allmänhetens förtroende och förmodligen förhindra framtida revisions- och redovisningsskandaler. Aktiespararna är för att unionen strävar efter harmoniserade minimiregler inom revisionsområdet. Det i led med att öka förtroendet för europeiska företag samt stärka aktieägarnas rättigheter. Vidare anser Aktiespararna i sitt delbetänkande att det är betryggande att tillämpningsområdet för revisionsutskott utökas i och med lagstiftningen.

5.3 Tillväxtverket

Motsvarande syn ådagaläggas även av "Närings- och teknikutvecklingsverket" (Nutek) vars verksamhet har numera övergått till Tillväxtverket (Bladh, 2020). Nutek menade på i sitt remissvar avseende revisionsutskott (SOU 2007:56), att en lagreglering är en anständig åtgärd för att utvidga revisionsutskottets tillämpningsområde bland företag som är av allmänt intresse. Lagregleringen kan bidra till en hållbar ekonomisk tillväxt och förtydligar revisionsutskottets åliggande. Emellertid anser Nutek att det är fördelaktigt att lagstiftningen inte är permanent för att sålunda möjliggöra en utvärdering av lagens tillämpning. Tillväxtverket har i sitt remissvar avseende nya regler för revisorer och revision (SOU 2015:49), inte framfört någon diskussion beträffande revisionsutskottets lagreglering, utan istället rekommenderar att det etableras någon form av tillsyn över att bolagen upprättar revisionsutskott på föreskrivet sätt.

5.4 Svenskt Näringsliv

Sverige har enligt Svenskt Näringslivs remissvar avseende revisionsutskott (SOU 2007:56) en lång tradition av självreglering, som är ett slags socialt kontrakt och kan leda till nytänkande inom styrelserummen för att anpassa arbetet i en komplex och snabbt föränderlig värld. Vidare anser Svenskt Näringsliv i sitt remissvar att det är viktigt att bevara och utveckla den svenska långa traditionen av självreglering. Det beror på att självreglering i förhållande till lagstiftning ger möjligheter för snabbare anpassning till nya krav och en bättre förankring till näringslivet. Dessutom anser Svenskt Näringsliv att frågor om revisionsutskott och andra styrelseutskott, utgör en viktig del av Svensk kod för bolagsstyrning och att ett

fortsatt självregleringsförfarande är att föredra fortsättningsvis. Vidare redogör Svenskt Näringsliv om processen Kollegiet för svensk bolagsstyrning inledde för att bredda kodens tillämpningsområde från och med halvårsskiftet 2008 till att gälla alla bolag noterade på de svenska reglerade marknaderna. Det medförde att koden den 1 juli 2008 blev tillämplig för alla svenska bolag och mot den bakgrunden fanns det ingen anledning att implementera det åttonde direktivet avseende revisionsutskott. Fortsättningsvis drar Svenskt näringsliv paralleller med Finland som reglerar revisionsutskott genom självreglering och i det sammanhanget inte ställt upp något krav på inrättande av revisionskommitté. De menar på att alla bolag som träffas av att inrätta revisionsutskott bör oberoende av dess storlek, avgöra själva om de vill ha ett revisionsutskott eller om styrelsen skall utöva revisionsutskottets funktioner. Hur styrelsen väljer att organisera sitt arbete bör vara styrelsens sak och inte något som regleras i lagstiftning. Svenskt Näringsliv i sitt remissvar avseende nya regler för revisorer och revision (SOU 2015:49), har å andra sidan inte haft ett starkt ställningstagande för självreglering eller några nya förslag i fråga om revisionsutskott.

5.5 Kollegiet för svensk bolagsstyrning

Kollegiet för svensk bolagsstyrning anser också i sitt remissvar avseende revisionsutskott (SOU 2007:56), att en central del av koden har försvagats. Lagregleringen har på sätt och vis underminerat kodens auktoritet som ett normgivande verktyg i och med deras hänvisning till lagen. Vidare anser Kollegiet att utökad lagstiftning inom bolagsstyrningens områden som fungerar inom självregleringens ramar bör införas med en viss återhållsamhet, med tanke på den redan positiva utvecklingen. Kollegiet för svensk bolagsstyrning menar dessutom på att utrymmet för självreglering inom den Europeiska unionen kan krympa i framtiden, och medföra en negativ utveckling för den svenska bolagsstyrningen. Vidare anförs det i remissvaret att revisionsutskott hanteras bäst genom principen “följ eller förklara”, något som ger möjlighet till flexibilitet för varje enskilt företag utifrån dess egna situation. Kollegiet för svensk bolagsstyrning har beretts tillfälle att avge remissvar avseende nya regler för revisorer och revision (SOU 2015:49), men har valt att begränsa sitt svar till andra områden än revisionsutskott.

5.6 FAR

Enligt FAR:s mening är förslaget att införa revisionsutskott i lagstiftningen ett inskridande åtgärd i styrelsens arbete (SOU 2007:56). Lagregleringen skulle hämma den fortsatta utvecklingen av svensk bolagsstyrning inom ramen för självreglering. Vidare är FAR av samma mening som Svenskt Näringsliv avseende tillämpningsområdet för revisionsutskott och att det inte finns något behov att införa revisionsutskott inom ramen för lagstiftning. FAR är även villiga att tillsammans med Svenskt Näringsliv utarbeta en vägledning för revisionsutskottets arbete låta reglerna utvecklas inom ramen för självreglering. I sitt remissvar avseende nya regler för revisorer och revision (SOU 2015:49), framförs det ingen diskussion avseende revisionsutskott.

5.7 Litteratur

Lagreglering ger legitimitet och har en större demokratisk förankring i samhället (Balans 2004, 1) något som kan stärka förtroendet för revisionsutskott och attrahera internationellt riskkapital på goda villkor. Brist på förtroende leder alltså till större risker och högre kostnader för kapitalet (Sevenius, 2007), vilket kan hämma den ekonomiska tillväxten. Med tanke på att lagstiftningen är heltäckande kan det vara inskränkande att kravet på revisionsutskott gäller även mindre företag. Lagreglering innebär ofta minimiregler som kan leda till en alltför låg normbildning inom den svenska bolagsstyrningen. Det beror på att lagreglering kan stagnera utvecklingen inom ett visst område (Sevenius, 2007). Normbildningen uppnår en högre ambition om den utvecklas och bearbetas, dels av de direkt berörda parterna och dels sakkunniga inom området. Det tar även lång tid för lagstiftaren att anpassa lagstiftningen till rådande marknadsförhållanden (Jansson, 1995). Det är oftast flexibiliteten och effektiviteten som är det huvudsakliga argumentet för självreglering (Balans 2004, 1). Självreglering anses alltså att vara mer effektivt, snabbt och väl förankrad bland berörda parter men verktygen att sanktionera och ålägga företag betraktas som svaga i utomståendes ögon. Dock anser vissa att marknadskrafterna har sanktionsmöjligheter och verktyg som upplevs strängare än bötesstraff såsom badwill (Balans 2002, 1). I ett seminarium arrangerat av Deloitte kom man fram till likartad konklusion, deltagarna var av samma mening att självreglering är effektivare än lagstiftning och att regleringen inte bör bli lika detaljerad som Sarbanes Oxley-Act (Balans 2005, 6). Det finns de som menar på att en balans mellan lagstiftning och självreglering är att föredra. Det framgår i artikeln att

lagreglering och självreglering kompletterar varandra. I (Balans 2014, 3) diskuteras det att en god avvägning mellan självreglering och lagreglering kan medföra konkurrensfördelar i en komplex och snabbt föränderlig värld. Ganska länge har det pågått tendenser mot en ökad lagreglering synnerligen för revisionsbranschen. Denna utveckling beror på internationella influenser i Sverige. Det framhävs också att det är starkt eftersträvansvärt att Sverige bibehåller sin långa tradition med självreglering där det är ändamålsenligt. Enligt förarbeten till aktiebolagslagen (prop. 1997; prop. 2004) ansåg den svenska regeringen att revisionskommittén är ett värdefullt kontrollorgan för den interna kontrollen i den omfattning man anser att det är lämpligt. Vidare ansåg regeringen att det inte finns samma behov för svenska aktiebolag att inrätta revisionsutskott, med tanke på att det inte är styrelsen som utser revisorerna och på grund av det bör inte skyldigheten om revisionsutskott införas i svensk lagstiftning. Bestämmelserna om revisionsutskott i det europeiska revisionspaketet har ändrat revisionsutskottets uppgifter (Skattenytt 2015, 9). Enligt skattenytt (2015) har revisionspaketet framför allt förtydligat utskottets uppgifter men också en del nya uppgifter. Revisionsutskottets roll är fortfarande att bereda styrelsen inom det ekonomiska området men det kan nämnas att revisionsutskottet ska informera styrelsen om resultatet av den lagstadgade revisionen och på vilket sätt revisionen bidrog till den finansiella rapporteringens tillförlitlighet och vilken roll utskottet haft i den processen. Vidare ska revisionsutskottet hålla sig informerat om resultatet av Revisorsinspektionens kvalitetskontroll av bolagets revisor

5.8 Sammanställning av remissvar

tomma fält innebär inga kommentarer från ovanstående aktörer

Lagreglering		Självreglering	
Fördelar	Nackdelar	Fördelar	Nackdelar
Legitim förankring och acceptans	Tidskrävande anpassningsprocess	Flexibel och effektiv	Legitimiteten riskeras hos allmänheten
<p>- Finansinspektionen: lagreglering anses vara en del av samhällets infrastruktur i frågan om att säkerställa och upprätthålla företagens förtroende till sin omvärld</p> <p>- Aktiespararna: viktig åtgärd för att stärka allmänhetens förtroende och förmodligen förhindra framtida revisions- och redovisningsskandaler.</p>		<p>- Tillväxtverket: fördelaktigt att lagstiftningen inte är permanent för att sålunda möjliggöra en utvärdering av lagens tillämpning.</p> <p>- Svenskt Näringsliv: snabbare anpassning till nya krav och en bättre förankring till näringslivet</p> <p>- Litteratur: Det är oftast flexibiliteten och effektiviteten som är det huvudsakliga argumentet för självreglering</p>	<p>- Kollegiet: Lagregleringen har på sätt och vis underminerat kodens auktoritet som ett normgivande verktyg i och med deras hänvisning till lagen.</p>

Rättssäkerhet och tydlighet	Ostraffade regelbrott	Högre ambitionsnivå	Svagare reglering och sanktioner
<p>- Tillväxtverket: förtydligar revisionsutskottets åliggande</p> <p>- Tillväxtverket: Etablering av någon form av tillsyn över att bolagen upprättar revisionsutskott på föreskrivet sätt</p> <p>- Litteratur: förtydligar revisionsutskottets uppgifter</p>		<p>- Svenskt Näringsliv: leda till nytänkande inom styrelserummen för att anpassa arbetet i en komplex och snabbt föränderlig värld</p> <p>- Kollegiet: redan positiv utveckling inom självregleringens ramar</p>	<p>- Litteratur: marknadskrafterna har sanktionsmöjligheter och verktyg som upplevs strängare än bötesstraff såsom badwill</p>

Lagreglering		Självreglering	
Fördelar	Nackdelar	Fördelar	Nackdelar
Ett heltäckande instrument	Trubbigt instrument	God förankring bland de berörda parterna	Kräver yttre tryck för funktionalitet
<p>- Finansinspektionen:</p> <p>en strängare lagreglering inom området har stor betydelse för ett väl fungerande näringsliv</p> <p>- Aktiespararna:</p> <p>betryggande att tillämpningsområdet för revisionsutskott utökas i och med lagstiftningen</p> <p>- Tillväxtverket: anständig åtgärd för att utvidga revisionsutskottets tillämpningsområde bland företag som är av allmänt intresse.</p>	<p>- Finansinspektionen:</p> <p>en viss ökad byråkrati och ökade kostnader för processen att välja ledamöter samt för arvoden till ledamöterna</p> <p>- FAR:</p> <p>ett inskridande åtgärd i styrelsens arbete</p>	<p>Kollegiet:</p> <p>Lagregleringen har på sätt och vis underminerat kodens auktoritet som ett normgivande verktyg i och med deras hänvisning till lagen</p> <p>- Svenskt Näringsliv:</p> <p>Hur styrelsen väljer att organisera sitt arbete bör vara styrelsens sak och inte något som regleras i lagstiftning</p>	

Normbildning	En låg miniminivå		
<p>- Finansinspektionen:</p> <p>leda till en god intern kontroll för företagen samt att deras publicerade finansiella rapporter kommer att vara mer tillförlitliga för investerare, aktieägare och allmänheten</p> <p>- Aktiespararna:</p> <p>ökar förtroendet för europeiska företag samt stärker aktieägarnas rättigheter.</p>	<p>- Kollegiet:</p> <p>medför en negativ utveckling för den svenska bolagsstyrningen</p> <p>- FAR:</p> <p>hämna den fortsatta utvecklingen av svensk bolagsstyrning inom ramen för självreglering</p>		
<p><i>tabell 3</i></p>			

6 Analys

I detta avsnittet analyseras den empiriska datan utifrån referensramen. Det görs i syfte att föra en analyserande diskussion kring argumenten. Slutligen avslutas kapitlet med en diskussion om varför införandet av revisionsutskott blev lagreglerad.

6.1 Lagreglering kontra självreglering

6.1.1 Lagreglering

Efter att ha läst de framförda argumenten för lagreglering har det visat sig att de mest centrala argumentet är den demokratiska förankringen, det vill säga att lagreglering ger legitimitet och en större acceptans i samhället samt det utvidgade tillämpningsområdet. Utifrån “public interest theory” antas det att reglering framställs för att tillvarata allmänhetens intressen. Proponenterna för lagreglering verkar som om dem har haft i åtanke just allmänhetens intresse i form av det ökade förtroende som troligtvist förbättrar Sveriges tillgång till kapital.

Finansinspektionen och Aktiespararna lägger tonvikten av sina argument just i allmänhetens intresse. Förtroendet och tillgången till kapital effektiviserar i sin tur de allmänna företagen. Tillväxtverket är av samma mening när de påstår att det är en anständig åtgärd för marknaden att lagreglera revisionsutskott och därmed utvidga tillämpningsområdet. Det framgår inte av något remissvar att det är ett stort behov av revisionsutskott, men det verkar som det antas att den finansiella infrastrukturen förbättras i mån av allmänheten.

Å andra sidan kan reglering utifrån “public interest theory” också leda till marknadsmisslyckande, som i sin tur måste regleras ytterligare och skapa en spiral av reglering. Det påståendet förtydligas i Aktiespararnas remissvar avseende nya regler för revisorer och revision (SOU 2015:49) som rekommenderar att det bör etableras någon form av tillsyn som har uppsikt över bolagen och ser till de upprättar revisionsutskott i enlighet med rådande lagstiftning. Förvaltningen av upprättande för revisionsutskott kan i sin tur leda till ökade kostnader för överinseendet och förvaltningen av regleringen. När man har i åtanke

de mest kända redovisningsskandalerna som föreskrivs i inledningen verkar det som att marknaden har misslyckats att skydda allmänhetens intresse och ett vakuum för lagreglering uppstått. Likväl verkar det som om intresset för revisionsutskott har avtagit i och med lagregleringen och diskuteras inte i lika stor omfattning senare på EU-nivå.

Ett annat perspektiv som utgår ifrån "capture theory" leder till fler frågetecken avseende Finansinspektionens rigorösa syn på en strängare lagreglering inom området. Teorin utgår ifrån att de som blir reglerade har alltför stark inflytande och "fångar" det reglerande organet. Utifrån teorins utgångspunkt kan det innebära att företag med allmänt intresse självmant ville att revisionsutskott skulle bli lagreglerat. Finansinspektionens ställning till revisionsutskottets reglering kan tolkas på två olika sätt. Utifrån "capture theory" kan Finansinspektionen blivit inkopplade av starka intressen för att skydda företagen från konkurrens i och med ökning av byråkrati och ökade kostnader för de mindre bolagen. En annan tolkning kan vara tvärtom, att det är Finansinspektionen som har ett stort inflytande som har medfört lagregleringen.

Det största motståndet för lagreglering kommer från Kollegiet för svenska bolagsstyrning och FAR som menar på att det kan medföra en negativ utveckling för den svenska bolagsstyrningen och den positiva utvecklingen av svensk bolagsstyrning inom ramen för självreglering. Enligt Bernitz m.fl. (2017) sänks ambitionsnivån inom näringslivet samt att det är mer effektivt att undvika alltför detaljerad och omfattande lagreglering. Vidare menar Aktiespararna på att lagreglering ökar förtroendet för europeiska företag samt stärker aktieägarnas rättigheter. Motivet bakom ett sådant argument kan vara för att motverka marknadsmisslyckandet.

6.1.2 Självreglering

Å andra sidan har det framkommit en del centrala och betydelsefulla argument beträffande självregleringens signifikans. De mest prominenta argumenten för självreglering är dess flexibilitet och effektivitet. Det framgår mestadels av Svenskt Näringsliv, Kollegiet för svenska bolagsstyrning och FAR som är starka proponenter för en vidare hantering av revisionsutskott inom ramen för den svenska självregleringen. Flexibilitet och effektivitet är två starka egenskaper som i många fall är betydande för samhällets utveckling, framförallt inom välfärd och ekonomisk tillväxt. Som tidigare nämnt utgår "public interest theory" att en form av reglering framställs för att tillvarata allmänhetens intressen i första hand. Men

problemet som nämns kring denna teorin är att konflikter kan uppstå vad det allmänna intresset är och vilken åsikt som är rätt eller fel. Ett hinder som kan anses vara mer betungande utifrån lagreglering som regleringsform då lagreglering oftast är mer strikt och tvunget att följa av de berörda. Detta leder till misstycke bland de parter som anser att lagreglering är ett betungande instrument för deras verksamhet, som i vårt fall är vid lagreglering av revisionsutskott. Ett utskott som kan vara gynnsamt för vissa bolag men en börda för andra, mindre bolag i sin synnerhet. Att uppfylla allmänhetens intresse och att alla parter ska vara för en reglering är något som hade varit optimalt men som oftast endast går att uppfylla i teorin men är betydligt svårare i praktiken, något som "public interest theory" understryker.

Utifrån "capture theory" finns det intressenter som har oftast stora resurser och därmed inflytande som kunnat påverka regleringsprocessen. De starkaste proponenterna för självreglering bör anses vara Kollegiet för svenska bolagsstyrning och Svensk Näringsliv. Kollegiets auktoritet har underminerats rejält i och med en så central del av "koden" som revisionsutskott. Det är många fördelar med självreglering som borde ha vägts in i beslutet om lagreglering. Det verkar således vara som aktörerna för självreglering haft en alltför stark motståndare som varit för lagreglering.

Det förekommer kritik mot principen "följ eller förklara" som handlar om att bestraffning för bolag som inte upprättar en godtagbar motivering för deras avvikelser är bristfällig. Kritiken handlar mestadels om att självreglering har en svagare övervakning av att reglerna och följs, dock framgår det i litteraturen att marknadskrafterna har sanktionsmöjligheter och verktyg som upplevs strängare än bötesstraff såsom badwill. Att självreglering kan spegla marknadens värderingar och anpassa sig snabbare till invecklade utmaningar, leder till att det är det mest optimala regleringsformen för revisionsutskott, då det ambitionsnivån blir högre och förankringen i näringslivet är större.

6.2 Vilket diskursivt mönster följer argumenten?

Företag anses vara mer seriösa om de hänvisar till att de följer lagen. Det leder till att förtroendet för dessa bolag ökar i och med att kravet om införande av revisionsutskott följer den internationella trenden med mer lagreglering. Det ökar således transparensen och

förutsägbarheten för potentiella investerare i dessa bolag. Som en investerare är det viktigt att veta att det investerade kapitalet skyddas av goda interna kontroller som utförs av revisionsutskotten. Lagregleringen ger sålunda en trygghet som försäkrar att det inte uppstår revisions- och redovisningsskandaler med det investerade kapitalet. Följaktligen ökar förtroendet, vilket i sin tur innebär lägre kostnad för kapital och goda villkor. Lagregleringen ger även auktoritet i form av att verktygen och sanktionsmöjligheter vid en eventuell avvikelse med att inte utföra revisionsutskottets arbete, kan bli aktuella inom aktiebolagslagens ramar. Med tanke på att förtroende har en avgörande betydelse för företag av allmänt intresse kan en reglering av revisionsutskott medföra att dessa bolag lämnar betryggande och tillförlitlig ekonomisk information om bolagens utveckling. På grund av lagreglering skapas det således en miniminivå för god bolagsstyrning bland företagen. Företagen kommer i bästa fall att vara måna om sitt rykte på marknaden och därmed inrätta ett revisionsutskott eller allra minst utföra revisionsutskottets uppgifter.

Många av argumenten som talar för självreglering har en gemensam nämnare som betonar dess flexibilitet och effektivitet som är ett resultat av suveräniteten som självregleringen medför. Varje bolag har möjligheten att göra sitt egna val som är mest passande i deras enskilda fall vid införande av självreglering. Likaså ger principen "följ eller förklara" ett alternativ för bolag som anser att den befintliga regleringen inte passar deras enskilda bolag och låter marknaden att bestämma om det är en godtagbar avvikelse. Det kommer följaktligen att leda till att företag anpassar revisionsutskottets funktion till ett mer integrerat bolagsorgan. Därmed kan kostnaderna som kan uppstå i samband med införandet av revisionsutskott effektiviseras i och med tillväxningen utifrån varje enskilt bolags förmåga. Den här effektiviteten kommer att möjliggöra att utveckla revisionsutskottet som ledningsorganisation och förhindra att dess utveckling stagnerar. Självregleringen ger således incitament som kan utveckla arbetsuppgifterna för revisionsutskott och framåtskridande inom bolagsstyrningens område.

6.3 Vilka argument ledde till att det blev lagreglerat till slut?

Uppsatsen har visat på att en utförlig avvägning om vilken regleringsform som är mest lämplig för revisionsutskott inte har utförts av relevanta instanser. Det kan förefalla som att någon instans har haft mer inflytande än någon annan, men att dra subjektiva konklusioner

om detta ligger utanför uppsatsens syfte. I stället har valet gjorts att se vilka argument som har vägt tyngst. De tyngsta argumenten tycks ha ekonomiska motiv och är för lagreglering. Det ena argumentet är den demokratiska förankringen och den legitima auktoriteten. Det andra argumentet är det utvidgade tillämpningsområdet. Det verkar som om att det har blivit lagreglerat på grund av en internationell trend som på senare år har visat en tendens med ökad lagreglering. Det beror på strävan att öka förtroendet och förhindra nya revisions- och redovisningsskandaler. Det ökade förtroendet leder därav till tillgång för svenska bolag i den internationella kapitalmarknaden för ökade investeringar och förhoppningsvis mer kapital i rörelse. Gällande varför revisionsutskott blev lagreglerat är det tydligt att intresset hos två olika grupper har gynnats utifrån "public interest theory" och "capture theory". De som ska skyddas från regleringen, intressenter och allmänheten, men även de som skall regleras, bolagen. Intressenter och allmänheten får en bekräftande trygghet och bolagens mål om att bygg upp allmänhetens förtroende och förtroendet på den internationella marknaden för att kunna konkurrera med omvärlden. Även om det finns argument av stor betydelse för lagreglering, har det dessutom framförts en del kritik mot lagreglering. De mest avsevärda kritiken mot lagreglering är dess inskridande i styrelsens arbete och att det kan hämma utvecklingen av svensk bolagsstyrning. Lagregleringen kan på så vis medföra betydande kostnader för företag, som inte tillhandahåller tillräckliga ekonomiska resurser som erfordras i samband med införandet av revisionsutskott. Åren mellan 2007 och 2009 verkar ha varit mest intensiva med arbetet för att införa revisionsutskott i lagstiftningen. Det verkar som många instanser som har varit för lagreglering har missat informationen att Kollegiet för svensk bolagsstyrning hade utökat tillämpningsområdet för revisionsutskott och därmed eliminerat behovet för lagstiftning. En utvärdering av lagstiftningen har inte gjorts på senare tid och det märktes tydligt i den kraftlösa diskussionen på EU-nivå. Avslutningsvis kan det konstateras att argumenten för lagreglering har vägt tyngre för beslutet att införa kravet på revisionsutskott i den svenska lagstiftningen och resulterat i att revisionsutskott som bolagsstyrnings organ har hamnat utanför det svenska näringslivets utvecklingsgång.

7 Slutsats och diskussion

Det sista kapitlet avser att presentera studiens resultat och föra en diskussion kring revisionsutskottets utveckling. Slutligen ges förslag på vidare forskning.

7.1 Slutsats

Syftet med uppsatsen har varit att analysera och undersöka argumenten som har förts fram för och emot lagreglering respektive självreglering av revisionsutskott. Det i led med att få en djupare förståelse om varför lagreglering väljs framför självreglering inom bolagsstyrningens område. De huvudsakliga argumenten för lagreglering har varit legitimiteten, det utvidgade tillämpningsområdet samt den fastställda normbildningen. Resonemanget bakom argumenten för lagreglering verkar följa tankegången om att företagen anses att vara mer seriösa, transparenta och trygga. Det ger i sin tur förtroende till investerare, aktieägare och allmänheten. Vidare säkerställs det att det inte uppstår revisions- och redovisningsskandaler och även tillgång för det svenska näringslivet i den internationella kapitalmarknaden till goda villkor. Slutligen framförs det för lagreglering att det åstadkommer en miniminivå för god bolagsstyrning bland företagen. De mest framträdande argumenten för självreglering har å andra sidan varit flexibiliteten, ambitionshöjningen och den goda förankringen bland de berörda parterna. Den logiska följdriktigheten har varit att självreglering är anpassningsbar för varje enskilt bolag och den kommer att utvecklas inom ramen för varje bolags förmåga. Självreglering har också att göra med marknadskrafterna som kan leda till att företagen tänker kreativt i styrelserummen och därmed tillser att revisionsutskotten håller sig aktuella. Slutligen verkar det som att det inte har genomförts en utförlig analys av relevanta instanser om vilken reglering som är mest lämplig för revisionsutskott. Det kan bero på brist på information eller att någon instans har blivit fångad av de reglerade företagen. Frågan har också avtagit i intresse då det inte diskuteras längre, vilket observerades av det låga engagemanget från svenska aktörer i samband med det omfattande revisionspaketet som EU antog den 16 april 2014. Avslutningsvis tycks det visa sig att revisionsutskott har införts

till följd av en internationell trend och en ofördragsamhet om vad som är god bolagsstyrning för svenska bolag.

7.2 Diskussion

Utvecklingen inom revisionsutskottets arbete verkar ha stannat av, eftersom den är lagreglerad och följer inte med i utvecklingen som det Svenska kollegiet för bolagsstyrning gör för att höja ambitionsnivån i den svenska bolagsstyrningen. Lagregleringen har således satt upp en miniminivå för god bolagsstyrning, men bolagen och de normgivande aktörerna som verkar för självreglering är inte med i utvecklingen av revisionsutskottets arbete. Revisionsutskottets arbete kan principiellt vara värdeskapande i arbetet med att föra samman styrelsen och revisorn, men i och med de fasta lagreglerna finns det inte rum för utveckling i privat regi utifrån företagets egna behov. Revisionsutskottets uppgifter kan medföra kostnader synnerligen för de mindre bolagen, och informationsgapet mellan styrelsen och revisionsutskottet kan medföra en fragmentering inom styrelsen. Det innebär att det skapas en grupp inom styrelsen som sitter på kunskap och information om bolagets ekonomiska ställning, och den övriga huvudstyrelsen underlåter att engagera sig i dessa frågor trots att det är deras yttersta ansvar. Slutligen är vår subjektiva uppfattning att revisionsutskottet bör lagregleras för att kunna uppnå dess främsta uppgift med att kvalitetssäkra den finansiella rapporteringen, och höja förtroendet för bolagen men dess uppgifter bör utvecklas inom självregleringens ramar och låta marknadskrafterna bedöma om en avvikelse är godtagbar eller inte.

7.3 Framtida forskning

För vidare forskning kan förslagsvis en undersökande studie genomföras för att ta reda på vad olika styrelser i olika företag anser om revisionsutskottet. Bör revisionsutskottet vara lagreglerade eller självreglerade? Detta kommer sålunda bidra till en mer nyanserad bild kring ämnet. Vidare hade det varit intressant att undersöka och granska hur lagregleringen har påverkat nyanterade börsbolag på den svenska marknaden, som inte har haft ett revisionsutskott tidigare i deras bolagsstyrning. Med andra ord göra en jämförelse i bolagen före och efter deras börsnotering, samt vilka konsekvenser som har kommit till följd av revisionsutskottets arbete.

8 Källförteckning

Ahrne, G., & Boström, M. (2004). Pendelrörelser mellan frivillighet och tvång. 1. uppl. Malmö: Liber.

Alvesson, M., & Skoldberg, K. (2008). Tolkning och reflektion: vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod. 3. uppl. Lund: Studentlitteratur.

Avanza. (u.å.). Vad är en marknadsplats och vilka olika marknadsplatser finns det i Sverige?, Tillgänglig online:

<https://www.avanza.se/kundservice.html/738/vad-ar-en-marknadsplats-och-vilka-olika-marknadsplatser-finns-det-i-sverige/> [Hämtad 15 november 2020]

Backman, J. (2016). Rapporter och uppsatser. 3. uppl. Lund: Studentlitteratur.

Baldwin, R., Cave, M., & Lodge, M. (2012). Understanding Regulation: Theory, Strategy, and Practice. Oxford: OUP Oxford.

BDO. (u.å.). EU:s revisionspaket - vi redogör för huvuddragen, Tillgänglig online:

<https://www.bdo.se/nyheter/2016/eu-s-revisionspaket-vi-redogor-for-huvuddragen> [Hämtad 3 februari 2021]

Bernitz, U., Carlsson, M., Heuman, L., Leijonhufvud, M., & Sjöberg, C. (2017). Finna rätt: juristens källmaterial och arbetsmetoder. 4. uppl. Stockholm: Wolters Kluwer.

Bladh, Hans. (2020). Vägsäl i svensk energihistoria : den ena omställningen efter den andra, 1. uppl. Stockholm: Books on Demand.

Boström, M., Forssell, A., Jacobsson, K., & Hallström, Kristina. (2004). Den organiserade frivilligheten.

Bryman, A. & Bell, E. (2013). Företagsekonomiska forskningsmetoder. 1. uppl. Malmö: Liber.

Bryman, A. & Bell, E. (2017). Företagsekonomiska forskningsmetoder .3. uppl. Stockholm: Liber.

Brännström, D. (2005). *Noteringar: Engagerande debatt om bolagsstyrningskoden*. Balans. 6. Far Online.

Brännström, D. (2007). *Krav på revisionsutskott i alla börsnoterade bolag*. Balans. 10. Far Online.

Brännström, D. (2014). *Självreglering är både själv och reglering*. Balans. 4. Far Online.

Collier, P. & Gregory, A. (1996) Audit Committee Effectiveness and the Audit Fee. *European Accounting Review*, vol. 5, sid. 177-198.

Dedi, M. Sihabudin. & Obsatar, S. (2019) Analysis of Current Ratio, Net Profit Margin, and Good Corporate Governance against Company Value. *Systematic Reviews in Pharmacy*, vol. 11, nr. 1, sid. 588-600.

Den Hertog, J. (2000). General Theories of Regulation. In B. Bouckaert & G. de Geest (eds.), *Encyclopedia of Law and Economics: Volume III. The Regulation of Contracts*. Cheltenham: Edward Elgar.

FAR Online. (2020). Revisionsutskott, tillgänglig online:

https://www.faronline.se/dokument/rattserien/ratt-bolagsratt/r/rb_revisionsutskott/

[Hämtad 12 november 2020]

Föreningen för god sed på värdepappersmarknaden. (2020). Självregleringen på den svenska värdepappersmarknaden, tillgänglig online:

http://www.godsedpavpmarknaden.se/Userfiles/BROSCHYR_svensk_Sjalvregleringen_i_Sverige_Turkosbla_201312.pdf [Hämtad 2 november 2020]

Goncharov, I., Werner, J. & Zimmermann, J., (2006). Does Compliance with the German Corporate Governance Code Have an Impact on Stock Valuation? An empirical analysis. *Corporate Governance: An International Review*, vol. 14, sid. 432-445.

Grafström, M., Göthberg, P. & Windell, K., (2008). CSR: Företagsansvar i förändring. 2. uppl. Malmö: Liber.

Graneheim, U., & Lundman, B.(2012). Kvalitativ innehållsanalys. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur

Granskär, M., & Höglund-Nielsen, B. (2017). Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso-och sjukvård. 3. uppl. Lund: Studentlitteratur.

Grant, W., R. & Keohane, R. (2005). Accountability and Abuses of Power in World Politics, *American Political Science Review*, vol. 99, sid 29-43.

Hsieh, H & Shannon, S. (2005). Three approaches to qualitative content analysis, *Qualitative Health Research*, vol. 15, sid. 1277-1288.

Hult, A., & Svernlöv, C. (2011). Fördjupning: *Revisionsutskott i teori och praktik: uppgifter och ansvar*. Balans. 4. Far Online.

Jansson, P-O. (1995). Regelbildning på värdepappersmarknaden, samspel mellan dynamik och stabilitet. Stockholm: Juristförlaget.

Klein, A., (2018). Questioning the Effectiveness of Independent Audit Committees: Does the Current Regulatory Regime Improve Reporting Quality? *The CPA Journal*. vol. 1, sid. 30-36.

Kollegiet för svensk bolagsstyrning. (2020). Årsrapport 2020. Tillgänglig online:
http://www.bolagsstyrning.se/userfiles/archive/3929/kodkollegiet_arsrapport-2020_sve.pdf
[Hämtad 3 november 2020]

Kollegiet för svensk bolagsstyrning. (2019). *Svensk kod för bolagsstyrning*, Stockholm:
KFSB

Kollegiet för svensk bolagsstyrning. (2020). *Svensk kod för bolagsstyrning*, Tillgänglig
online:
http://www.bolagsstyrning.se/UserFiles/Koden/2020/Svensk_kod_for_bolagsstyrning_gallande_fran_1_januari_2020_00000002.pdf [Hämtad 10 november 2020]

Kollegiet för svensk bolagsstyrning. (u.å.) Koden - Historik, Tillgänglig online:
<http://www.bolagsstyrning.se/koden/historik> [Hämtad 14 december 2020]

Krippendorff, K. (2004). *Content analysis: An introduction to its methodology*. 2. uppl.
Thousand Oaks: Sage Publications

Levine, M., & Forrence, J. (1990). Regulatory Capture, Public Interest, and the Public. vol. 6,
sid. 167. *Agenda: Toward a Synthesis. Journal Of Law, Economics, And Organization*,
Special Issue.

Lyon, T. & Maxwell, J., (2012). *Self-Regulation, Negotiated Agreements and Social Welfare*,
Tillgänglig online:
<https://host.kelley.iu.edu/riharbau/RePEc/iuk/wpaper/bepp2012-11-lyon-maxwell.pdf>
[Hämtad 22 februari 2021]

Ma, Chang. (2020). Self-Regulation versus Government Regulation: An Externality View.
Journal of Regulatory Economics, vol. 58, nr. 2, sid. 166-183.

MacNeil, I & Xiao, L. (2006). "Comply or Explain": market discipline and non-compliance
with the Combined Code. *Corporate Governance: An International Review*, vol. 14, sid. 486-
496.

Moberg, K., Valentin, N., & Åkersten, P. (2014). *Bolagsrevisorn: oberoende, ansvar, tystnadsplikt*, 4. uppl. Stockholm: Norstedts Juridik

Nachemson-Ekwal, S. (2017). *Stärkt revisionsutskott ger nya utmaningar*. Professionellt styrelsearbete. vol. 1, nr 4. Styrelseakademien.

Nurazi, R., Zoraya, I., & Wiardi, A. (2020). The Influence of Good Corporate Governance and Capital Structure on Firm Value: The Mediation Role of Financial Performance. *Media Ekonomi dan Manajemen*. vol. 35, nr. 2, sid. 230-242.

Nygård, M. (2020). *Innehållsanalys och diskursanalys, fördjupad forskningsmetodik*, Tillgänglig online
https://www.vasa.abo.fi/users/minygard/Undervisning-filer/2.%20Innehållsanalys%20och%200diskursanalys_vt2020_FINAL.pdf [Hämtad 12 november 2020]

Rennstam, J., & Wästerfors, D. (2015). *Från Stoff till Studie: Om analysarbete i kvalitativ forskning*, 1. uppl. Lund: Studentlitteratur.

Rezaee, Z. (2005). Causes, consequences, and deterrence of financial statement fraud. *Critical Perspective on Accounting*. vol. 16, sid. 277-298.

Sandeberg, C. (2002). *Fungerar självregleringen på värdepappersmarknaden utan övervakning?*. Balans. 1. Far Online.

Stake, R. (2010). *Qualitative Research: Studying How Things Work*. vol. 25, nr. 2, sid. 88-91
Tillgänglig online: <https://ebookcentral.proquest.com/lib/lund/detail.action?docID=479606>.
[Hämtad 20 december 2020]

Sarbah, A. & Xiao, W., (2015). Good Corporate Governance Structures: A Must for Family Businesses. *Open Journal of Business and Management*. vol. 3, nr. 1, sid. 40-57.

Sevenius, R. (2007). *Bolagsstyrning*, 1. uppl. Lund: Studentlitteratur

Ståhl, K. (2015). *Nya regler för revisorer och revision*. Skattenytt. 9. Skattenytt Online.

Sunstein, C. (1990). Paradoxes of the Regulatory State. *The University Of Chicago Law Review*, 2, p. 407.

Svenskt Näringsliv. (u.å.). Självreglering, Tillgänglig online:
<https://www.svensktnaringsliv.se/sakomraden/sjalvreglering/> [Hämtad 17 december 2020]

The Cadbury Report. (1992). *Report of the Committee on the Financial Aspects of Corporate Governance*, Tillgänglig online:
<https://ecgi.global/sites/default/files//codes/documents/cadbury.pdf> [Hämtad 30 oktober 2020]

Tillväxtanalys. (2012). Beräkningsstöd för konsekvens-utredningar i samband med regelgivning, När bör konsekvensutredningar genomföras och vad ska de innehålla?, tillgänglig online:
https://www.tillvaxtanalys.se/download/18.62dd45451715a00666f1e917/1586366188801/Rapport_2012_03.pdf [Hämtad 18 oktober 2020]

Turley, S., & Zaman, M. (2004). The Corporate Effects of Audit Committees. *Journal of Management and Governance*. vol. 4, sid. 305–332.

Visma Spcs. (2018). Bolagsstyrning - Vad är bolagsstyrning?, Tillgänglig online:
<https://vismaspcs.se/ekonomiska-termer/vad-ar-bolagsstyrning> [Hämtad 28 oktober 2020]

Vogel, D. (2008). Private Global Business Regulation. *Annual Review of Political Science*, vol. 11, sid 261-282.

Wibe, S. (1990). Regleringsteori, en introduktion. *Arbetsrapport*. vol. 5, sid. 0280-4158

Åsbrink, E. (2004). "Det är inte vi som ska återställa det förlorade förtroendet". *Balans*. 1. Far Online.

Remissyttranden

Finansinspektionen. (2007). Genomförande av 2006 års revisorsdirektiv (SOU 2007:56). Stockholm: Fritzes

Kollegiet för svensk bolagsstyrning. (2007). Genomförande av 2006 års revisorsdirektiv (SOU 2007:56). Stockholm: Fritzes

Nutek. (2007). Genomförande av 2006 års revisorsdirektiv (SOU 2007:56). Stockholm: Fritzes

Svenskt Näringsliv. (2007). Genomförande av 2006 års revisorsdirektiv (SOU 2007:56). Stockholm: Fritzes

Statens offentliga utredningar

SOU 2000:96. *Självreglering inom elektroniska affärer*: rapport från en hearing. Stockholm: Fritzes

SOU 2004:47. *Näringslivet och förtroendet*. Stockholm: Fritzes

SOU 2004:46. *Svensk kod för bolagsstyrning*. Stockholm: Fritzes

SOU 2004:130. *Svensk kod för bolagsstyrning*: Betänkande. Stockholm: Fritzes

SOU 2007:56. *Revisorer och revision; genomförande av EG-direktiv m.m.* Stockholm: Fritzes

SOU 2015:49. *Nya regler för revisorer och revision*. Stockholm: Fritzes

Propositioner

Prop. 2004/05:85 Ny aktiebolagslag

Prop. 1997/98:99 Aktiebolagets organisation

Prop 2008/09:135 Revisionsutskott m.m genomförande av 2006 års revisorsdirektiv

Rapporter från riksdagen

Civilutskottets betänkande 2009/10:RFR12. Näringslivets självregleringsorgan - utvecklingen sedan 2003. Stockholm: Riksdagstryckeriet